CURIERUL UCRAINEAN

Serie nouă, nr. 395-396 / noiembrie 2019

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

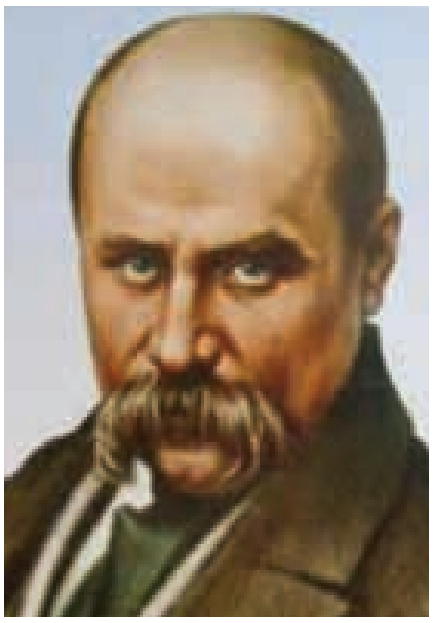

Luptați și veți învinge!

O tragedie pe care omenirea nu trebuie să o mai cunoască

Anul acesta se împlinesc 86 de ani de când în Ucraina s-a săvârşit Holodomorul, o pagină dureroasă în istoria poporului ucrainean din prima jumătate a secolului trecut. Când vorbim despre Holodomor, vorbim, de fapt, despre o culme a degenerării relațiilor interumane. Au murit, în 1932-1933, peste şapte milioane de oameni nevinovați, mai ales femei şi copii exterminați prin înfometare de către regimul totalitarismului roşu. Aşadar, ar fi mare păcat să uităm, să tăcem şi să rămânem indiferenți la aceste crime abominabile. Este de datoria noastră să ne amintim de fiecare dată de Holodomor pentru a nu repeta greşelile trecutului.

Istoricii spun că Holodomorul din Ucraina a fost provocat de Stalin, care a ordonat colectivizarea forțată a agriculturii şi i-a lipsit apoi pe țărani de orice ajutor, fiindu-le confiscate grânele şi toate produsele de consum alimentare din gospodării. Se estimează că în fiecare minut mureau 24-26 de oameni. Adevărata dimensiune a dezastrului a fost întotdeauna ascunsă în perioada Uniunii Sovietice, fiind adusă în atenția opiniei publice abia după câştigarea independenței de către Ucraina, în 1991. Țăranii mureau fiindcă nu aveau ce mânca. Ei erau izolați de restul lumii şi nu aveau nicio putere.

În cele mai negre momente ale istoriei, oamenii din zonele ce aparțineau atunci de România şi Polonia încercau să fie de ajutor țăranilor din Ucraina. Se cunosc multe cazuri când ajutoarele venite de la români şi polonezi erau înapoiate în țara de origine: vameşii nu permiteau ca alimentele să intre în Ucraina pe motiv că aveau „microbi şi bacterii“.

Exterminarea în masă a milioane de oameni era planificată dinainte şi în toate detaliile de către regimul totalitar. Scopul imperiului a fost spulberarea oricăror posibilități de autodeterminare națională a Ucrainei. Realizarea acestui scop includea lichidarea acelui segment al societății care avea conştiință națională, îndeosebi a intelectualității, clerului şi a țărănimii. Profesorul american James Mace, un cercetător remarcabil al Holodomorului, a intuit foarte bine când a afirmat că punctul final urmărit de autoritățile opresive din URSS în frunte cu Stalin era „nimicirea țărănimii ucrainene, a intelectualității ucrainene, a limbii ucrainene, a spiritului ucrainean, a culturii şi istoriei ucrainene, lichidarea Ucrainei ca atare“.

Acum 13 ani, la 28 noiembrie, Rada Supremă a Ucrainei a adoptat legea prin care Holodomorul din 1932-1933 a fost declarat drept genocid organizat deliberat de autoritățile centrale sovietice împotriva națiunii ucrainene. Preşedintele de atunci al Ucrainei, Viktor Iuşcenko, a salutat hotărârea istorică a parlamentarilor ucraineni, menită să ducă la restabilirea demnității naționale a Ucrainei şi a dreptății istorice, făcând totodată apel la comunitatea mondială să sprijine eforturile țării pentru cinstirea memoriei victimelor Holodomorului.

Holodomorul a fost recunoscut ca genocid al poporului ucrainean de 15 state, membre ale Organizației Națiunilor Unite, plus statul Vatican. În ultima vreme, după cum informează agenția UNIAN, şi Senatul SUA a recunoscut că această mare tragedie din Ucraina anilor 1932-1933 a fost un genocid al poporului ucrainean.

Comemorarea an de an a victimelor Holodomorului nu trebuie tratată ca o simplă trecere în revistă a „ororilor istoriei“. Este necesar să le spunem tinerilor ce s-a întâmplat atunci şi să le insuflăm valori care se opun cu fermitate oricăror manifestări de tip inuman, pentru ca ele să nu se mai repete nicicând şi niciunde.

Ceremonia anuală de comemorare a victimelor Holodomorului la biserica ucraineană din Bucureşti, organizată de Uniunea Ucrainenilor din România, a adunat ca de fiecare dată un public numeros, reprezentanți ai conducerii UUR, membri ai Corpului diplomatic al Ucrainei, din rândul cărora nu a lipsit ambasadorul Oleksandr Bankov. UUR a fost reprezentată de vicepreşedintele UUR şi preşedintele filialei Bucureşti a UUR, dl Mihai Traista.

Preotul dr. Dumitru Colotelo a rostit rugăciunea în memoria celor peste şapte milioane de victime ale Holodomorului.

Seria cuvântărilor a fost deschisă de ambasadorul Ucrainei, Oleksandr Bankov, care a adresat un mesaj de rememorare a atrocităților, aducând un pios omagiu victimelor Holodomorului. Au urmat la cuvânt vicepreşedintele UUR Mihai Traista şi alți membri ai UUR.

Ion ROBCIUC

Din agenda deputatului pag. 2

Din activitatea conducerii Uniunii Ucrainenilor din România pag. 3

Ziua scrierii şi limbii ucrainene pag. 5

9 noiembrie – Ziua Limbii Ucrainene în România pag. 5, 6, 7

Concursul „Cântecul prieteniei“ pag. 9

Conferință internațională „Ucrainenii din România – istorie, contemporaneitate şi perspective“ pag. 10

Toamna, frumoasă şi darnică pag. 11

Ucraina, tărâm de poveste pag. 12

Mihai Traista, poetul dorului de toate pag. 14, 15

Din agenda deputatului UUR

S-a încheiat una dintre cele mai răscolitoare perioade politice (descompletarea Guvernului, moţiunea de cenzură, instalarea unui nou guvern, alegerile prezidenţiale, mutaţii în structura politică a Parlamentului prin desfacerea şi facerea de coaliţii prin migraţiune de la o formaţiune la alta). Acest context efervescent a impus o adaptare strategică rapidă pentru parlamentarii preocupaţi de reprezentarea consecventă şi eficientă a cetăţenilor care i-au ales şi mai puţin sau deloc de jocurile politicianiste. Pentru deputatul UUR problema principală a fost să găsească formele, prilejurile şi partenerii cei mai potriviţi astfel încât reprezentarea intereselor reale, concrete ale cetăţenilor să nu sufere amânări sau blocaje. Astfel, am surprins o promptitudine grăitoare prin ea însăşi în abordarea noilor miniştri, abia instalaţi, încât aceştia să reţină, dacă se poate din prima zi, că există un parlamentar neobosit în grija de a da glas şi rezolva problemele cetăţenilor. Veţi ajunge la aceeaşi concluzie citind cele ce urmează.

FONDURILE PENTRU DEZVOLTAREA LOCALITĂŢILOR ÎNTRE PROMISIUNI ŞI REALITĂŢI

În acest domeniu prioritar pentru dezvoltarea României şi pentru bunăstarea cetăţenilor, activul deputat al UUR a întâmpinat instalarea noului guvern cu o „rafală“ de întrebări.

Întrebare către ministrul Finanţelor Publice

Domnul Florin Cîţu a fost întâmpinat cu o întrebare scrisă din care spicuim:

„Încă de la preluarea portofoliului, aţi menţionat că principalele proiecte ale Guvernului sunt rectificarea bugetară şi bugetul pe anul 2020, subliniind, în egală măsură, că ambiţia noului Guvern este ca deficitul să nu depăşească 3% din PIB.

Atât bugetul, cât şi rectificarea bugetară au fost, întodeauna, prilejul unui şir lung de controverse, iar dezbaterea acestora a provocat reacţii acide.

Excepţie nu a făcut nici hotărârea Guvernului din 14 octombrie a.c., care punea în aplicare prevederile OUG 12/2019, în baza căreia au fost distribuite fonduri în valoare de 1,4 miliarde de lei unităţilor administrativ-teritoriale din România. Reprezentanţii Guvernului de la acea vreme, susţineau că au purtat discuţii serioase cu comunităţile locale în vederea asigurării tuturor cheltuielilor de funcţionare a bugetelor locale.

Repartizarea pe fiecare unitate administrativ-teritorială trebuia să aibă în vedere, cu prioritate, asigurarea cheltuielilor de funcţionare a unităţilor, inclusiv pentru întreţinerea unităţilor de învăţământ şi pentru cele aferente sistemului de protecţie a copilului şi centrelor publice pentru persoane adulte cu handicap, precum şi pentru alte cheltuieli a căror efectuare nu poate fi amânată.

Judeţului Maramureş, în care trăiesc peste 60% dintre etnicii ucraineni din ţară, i-a fost repartizată suma de 64.413.000 lei, o treime din aceasta revenind municipiului reşedinţă de judeţ, Baia Mare. Nu mică a fost mirarea locuitorilor când au constatat că, din cele 14 localităţi în care etnicii ucraineni trăiesc compact, doar o singură unitate administrativ-teritorială a beneficiat de fonduri pentru întreţinere, iar localităţile precum Poienile de sub Munte, Ruscova, Valea Vişeului, Crasna Vişeului, Bistra, Rona de Sus, Bocicoiu Mare, Remeţi etc., nu se numărau printre beneficiari, ceea ce a ridicat numeroase semne de întrebare privind transparenţa alocării.

În aceste condiţii, cunoscând priorităţile dvs., vă rog să-mi comunicaţi: ce măsuri vor fi întreprinse, de Ministerul pe care îl conduceţi, pentru ca la a doua rectificare bugetară să fie cuprinse şi localităţile precum cele menţionate mai sus, încadrându-vă în acelaşi timp în deficitul bugetar prognozat“.

Întrebare către ministrul Lucrărilor Publice, Dezvoltării şi Administraţiei

Corelat cu acest demers, domnul deputat Nicolae Miroslav Petreţchi s-a adresat şi noului ministru al Lucrărilor Publice, Dezvoltării şi Administraţiei cu următoarea întrebare:

„După aderarea României la Uniunea Europeană (2007), în domeniile acoperite de PNDL (apă, canalizare, drumuri) nu există o evoluţie semnificativă. De exemplu, dacă în 2014 numărul localităţilor din mediul rural racordate la canalizare creştea cu 13.10%, în 2017 (în plin PNDL) rata de creştere este aproape la jumătate (7.58%).

În 2017, am adresat ministrului dezvoltării de la acea vreme o întrebare privind obiectivitatea şi transparenţa procesului de selecţie a documentaţiilor depuse de unităţile administrativ-teritoriale. Ulterior, nu am constatat schimbări notabile.

De asemenea, edilii locali se plâng de faptul că standardul de cost nu este actualizat, ceea ce duce la imposibilitatea finalizării proiectelor.

O altă problemă este modul în care sunt atribuite proiectele. Foarte multe dintre firmele care câştigă licitaţiile dovedesc ulterior că nu au fonduri, fiind incapabile să ducă lucrările la bun sfârşit.

Anul trecut, executivul a abrogat art. V 1 din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 6/2017, care stabilea că proiectele de investiţii şi celelalte categorii de investiţii finanţate din fonduri publice se realizează cu încadrarea în standardele de cost, în vigoare la data aprobării/reaprobării indicatorilor tehnico-economici, însă nici după această modificare nu s-a îmbunătăţit situaţia programului naţional pentru dezvoltare locală, existând comune care nu au finalizat niciun proiect.

Un exemplu concret îl regăsim în comuna Rona de Sus, judeţul Maramureş. Au fost aprobate 5 proiecte (pentru reabilitarea reţelei de alimentare cu apă şi extinderea reţelei de canalizare pe tronsonul DC 16 în lungime de 450 m, în valoare de 297,310.00 lei; reabilitarea şi modernizarea Şcolii Gimnaziale în valoare de 1,019,608.00 lei, reabilitarea şi modernizarea reţelei de alimentare cu apă pe străzile secundare în valoare de 2,541,485.00 lei; extinderea lucrărilor de modernizare a reţelei de canalizare pe străzile secundare în valoare de 3,431,094.00 lei, reabilitarea podului peste Valea Sărată în localitatea Coştiui în valoare de 236,407.00 lei) însă lucrările stagnează, comuna confruntându-se cu lipsa canalizărilor, a reţelei de apă potabilă şi cu multe dintre drumurile secundare nepracticabile.

În astfel de condiţii, Stimate Domnule Ministru, vă rog să-mi comunicaţi următoarele:

1. Dacă Ministerul are o situaţie actualizată a proiectelor PNDL 2 care stagnează, precum şi a cauzelor care au condus la stagnarea acestora?

2. Analizând situaţia din comuna Rona de Sus, judeţul Maramureş ca un caz tipic, care sunt motivele ce fac că niciunul dintre cele 5 proiecte nu este finalizat?“.

CE SCRIE ÎN LEGE ŞI CE PUNEM PE MASĂ

Acordând egală importanţă problemelor marii politici, ale dezvoltării zonelor şi localităţilor în care, împreună cu românii şi cu alte naţionalităţi, trăiesc şi ucraineni, dl deputat Petreţchi nu pierde din vedere problemele directe, de zi cu zi, ale vieţii oamenilor, de toate vârstele, ocupaţiile şi din toate categoriile sociale.

Un exemplu al acestei griji duse până la amănuntul vieţii concrete se găseşte în scrisoarea adresată noului ministru al Sănătăţii, domnul Victor Sebastian Costache:

„Legea privind funcţionarea farmaciilor veterinare prevede că medicamentele de uz veterinar se comercializează în conformitate cu cerinţele stabilite de Autoritatea Sanitar-Veterinară şi pentru Siguranţa Alimentelor şi numai prin depozite farmaceutice veterinare, farmacii veterinare, puncte farmaceutice veterinare înregistrate/autorizate sanitar-veterinar, iar activitatea din cadrul acestora se desfăşoară sub coordonarea şi în responsabilitatea unui medic veterinar cu drept de liberă practică. Şi totuşi, aceste unităţi vând la liber substanţe care, conform legii, nu se pot cumpăra decât cu reţetă emisă de un medic veterinar: antibiotice, medicamente veterinare biologice care conţin substanţe hormonale, tireostatice şi betaagoniste, ori substanţe din categoria psihotrope, stupefiante, adică substanţe aflate sub control naţional.

Toate acestea dau posibilitatea fermierilor să administreze antibiotice şi alte substanţe „după ureche“, iar prin procesarea cărnii animalelor astfel tratate, produsele de acest fel ajung în farfuriile noastre.

Exploataţiile care deţin animale şi sunt autorizate/înregistrate sanitar-veterinar ar trebui să achiziţioneze produsele medicinale veterinare doar pe bază de comandă vizată de către un medic veterinar cu drept de liberă practică şi care a consultat animalul/animalele şi a stabilit diagnosticul.

Stimate Domnule Ministru,

Faţă de cele arătate vă adresez următoarele întrebări:

1. Ce măsuri intenţionează Ministerul Sănătăţii pentru a stopa practicile pe care le semnalez?

2. Câte unităţi farmaceutice veterinare au fost sancţionate pentru abateri similare cu cele prezentate mai sus?“.

AŞTEPTĂM ALTE TRAGEDII PE DRUMUL SPRE ŞCOALĂ?

Sensibilizat de recentele tragedii cu eleve aflate pe drumul dintre şcoală şi casă, dar şi de obiceiul politicienilor de a promite uşor şi a uita repede, deputatul UUR a adresat o a doua întrebare ministrului Lucrărilor Publice, Dezvoltării şi Administraţiei, domnul Ion Ştefan:

Stimate Domnule Ministru,

Ministrul Educaţiei Naţionale a anunţat că din bugetul Ministerului pe care îl conduceţi vor fi achiziţionate 2.300 de microbuze şcolare pentru elevii din mediul rural. Ministrul a mai precizat în ianuarie că sumele necesare pentru achiziţia celor 2.300 de microbuze sunt prevăzute în bugetul pentru anul 2019, subliniind faptul că microbuzele vor fi contractate şi livrate beneficiarilor chiar în cursul acestui an şcolar.

Promisiunea a fost binevenită. Dar anul şcolar a început de mai bine de două luni, iar marea majoritate a unităţilor de învăţământ din mediul rural, în care nevoia de aceste microbuze este mare, nu au intrat în posesia acestora. Astfel accesul la procesul educaţional este îngreunat în mod semnificativ, şcolarii ajungând cu greu la cursuri. Din păcate, din această cauză un număr mare de elevi decid să renunţe la studii. Printre zonele afectate de această problemă se numără localităţile din zonele montane şi cele din Delta Dunării.

O altă consecinţă gravă a lipsei autobuzelor şcolare este riscul ridicat privind siguranţa elevilor, în special a celor din ciclul primar, în drumul lor spre şi dinspre şcoală.

Stimate Domnule Ministru,

Faţă de cele arătate vă adresez următoarele întrebări:

1. Când urmează să fie livrate unităţilor de învăţământ microbuzele promise?

2. Dispune Ministerul de o situaţie a localităţilor celor mai defavorizate din punctul de vedere al accesului spre şi de la şcoală, pentru a face o eşalonare obiectivă a alocărilor?“.

Observator

Comunicat

Din activitatea conducerii Uniunii Ucrainenilor din România

În ziua de 7 noiembrie 2019, la sediul central al UUR, sub o puternică impresie a dezbaterilor şi a hotărârilor adoptate de Congres, a avut loc şedinţa de lucru al Consiliului UUR, în componenţa aleasă la cel de-al VIII-lea Congres al Uniunii Ucrainenilor din România.

Înainte de a lua în discuţie problemele de pe ordinea de zi, membrii Consiliului au prezentat concluzii şi impresii referitoare la modul de organizare şi desfăşurare a Congresului, rezultând că acest Congres a fost foarte bine organizat şi s-a desfăşurat cu respectarea principiilor şi a paşilor de urmat, stabiliţi de Consiliul UUR prin deciziile adoptate la şedinţele anterioare Congresului.

În continuare, a fost prezentată o listă de priorităţi ce urmează a fi discutate şi rezolvate în perioada imediat următoare legate de alegerile prezidenţiale, locale şi parlamentare.

În prima parte a lucrărilor propriu-zise ale şedinţei, compartimentul de specialitate al UUR a prezentat situaţia fondurilor financiare primite de la Guvern în luna octombrie a.c., precum şi modul cum au fost utilizate de către filialele judeţene şi, respectiv, de către comisiile UUR resursele bugetare alocate pentru luna octombrie 2019, rezultând că activitatea financiar-contabilă şi de evidenţă a bunurilor din patrimoniul UUR de la nivelul organizaţiilor şi al filialelor se desfăşoară conform reglementărilor în vigoare şi deciziilor primite de la conducerea UUR prin organele financiar-contabile

În continuare, s-au discutat şi adoptat hotărâri privind solicitarea de fonduri băneşti până la sfârşitul anului, încheierea (prelungirea) contractelor pentru unii dintre angajaţii UUR, precum şi măsurile ce se impun a fi luate pentru organizarea şi desfăşurarea inventarierii patrimoniului UUR la nivelul organizaţiilor şi al filialelor UUR.

Inventarierea se va desfăşura în perioada 11 noiembrie - 10 decembrie 2019, urmând ca până la data de 10 decembrie 2019 să fie înaintate la sediul central, compartimentului de specialitate listele cu inventariere şi propuneri pentru casarea bunurilor ieşite din uz potrivit normelor în vigoare.

Lucrările şedinţei au continuat cu prezentarea şi discutarea devizelor estimative (16 devize) pentru activităţile planificate a se desfăşura în luna decembrie 2019, conform Planului de acţiuni culturale aprobat de Consiliul UUR. În principal, ele se referă la organizarea şi desfăşurarea unor acţiuni culturale privind sărbătorirea Zilei Internaţionale a Minorităţilor, participarea la acţiuni şi festivaluri specifice (colindele de Crăciun şi alte tradiţii de iarnă specifice minorităţii ucrainene din România, organizarea Pomului de Crăciun pentru copiii ucrainenilor, care studiază limba ucraineană), sărbătorirea a 30 de ani de la constituirea UUR, vizite de cunoaştere şi documentare în ţară. Sumele solicitate pentru aceste acţiuni s-au înscris în limitele planificate iniţial, fiind aprobate de către Consiliu în totalitate, cu unele suplimentări de fonduri în cazuri justificate şi în baza unor economii realizate din organizarea şi desfăşurarea altor acţiuni în perioada anterioară.

În continuarea lucrărilor, au fost analizate şi aprobate un număr de 29 referate de necesitate prin care se solicită suplimentarea sumelor alocate în cazul unor acţiuni desfăşurate, la care s-au depăşit sumele iniţiale ca urmare a numărului mare de participanţi, alocarea unor sume de bani pentru achiziţia unor obiecte de mobilier, achiziţia unor instrumente muzicale pentru formaţii artistice ale filialelor UUR, piese de schimb, revizii şi reparaţii la autoturismele UUR şi cele din comodat, servicii în folosul UUR, achiziţia de aparatură electronică pentru filiale şi organizaţii locale, cheltuieli gospodăreşti, deplasări pentru a participa la diverse acţiuni în ţară şi în afara graniţelor şi prelungirea unor contracte de muncă, care se înscriu în limitele fondurilor existente ale bugetului aprobat şi ale legislaţiei în vigoare, fiind aprobate în totalitate, mai puţin cele pentru care nu s-au prezentat documentele justificative.

Luându-se în discuţie investiţiile propuse a se efectua în luna noiembrie şi decembrie, preşedinţii filialelor au prezentat informări cu privire la demersurile pentru realizarea unor investiţii, la organizaţiile locale şi de achiziţie de autoturisme pentru unele filiale.

În continuare, Consiliul a analizat şi aprobat componenţa Comisiilor de specialitate ale UUR, urmând ca alcătuirea OTUR şi OFUR să fie discutată şi aprobată în anul 2020. Au avut loc dezbateri cu privire la revizuirea regulamentelor de funcţionare la completarea lor urmând să fie supuse aprobării Consiliului şi să treacă efectiv la lucru pentru a sprijini cât mai eficient activitatea UUR cu propuneri concrete pentru îmbunătăţirea activităţii acesteia.

La finalul discuţiilor s-a stabilit ca până pe 24 noiembrie 2019 să se înainteze la UUR planurile de acţiuni şi acivităţi culturale pentru anul 2020, cu recomandarea de a se acorda mai multă atenţie formulării titlurilor sub care se vor desfăşura acţiunile solicitate. UUR intenţionează să editeze un calendar de perete pentru anul 2020, fiecărei filiale rezervându-i-se câte o lună din an, respectiv câte o filă de calendar. Propunerile privind textul şi fotografiile care vor apărea pe fila repartizată vor fi înaintate la UUR în cel mult 7 zile.

La încheierea lucrărilor şedinţei, Consiliul a adoptat hotărâri şi decizii pentru fiecare dintre măsurile votate, acestea fiind semnate de către membrii acestuia.

Următoarea şedinţă de lucru a Prezidiului şi, respectiv, a Consiliului va avea loc la o dată şi în locaţia ce vor fi comunicate în timp util filialelor.

Material realizat de vicepreşedintele UUR
Victor HRIHORCIUC

Scrisoare

Către

Domnul Nicolae Miroslav Petreţchi
Deputat
Preşedinte al Uniunii Ucrainenilor din România

Stimate domnule deputat,

Vă mulţumesc pentru invitaţia pe care aţi transmis-o Preşedintelui României, domnul Klaus Iohannis, precum şi Administraţiei Prezidenţiale, de a participa la manifestările dedicate Zilei limbii ucrainene în România, care vor avea loc la Bucureşti în perioada 7-10 noiembrie 2019.

Celebrarea Zilei limbii ucrainene reprezintă dovada concretă a felului în care Statul Român respectă drepturile minorităţilor naţionale, aşa cum sunt ele prevăzute în Constituţie. În acest domeniu, prin încurajarea păstrării identităţilor culturale, inclusiv prin învăţarea şi cinstirea limbilor materne, România este un bun exemplu pentru comunitatea internaţională.

Din păcate, din motive de agendă, nu îmi va fi posibil să dau avans invitaţiei dumneavoastră. Urez manifestărilor organizate de dumneavoastră mult succes şi un public cât mai numeros.

La mulţi ani limbii ucrainene!

Cu deosebită consideraţie,

Sergiu Nistor,
consilier Prezidenţial

Parfum de toamnă...

Coboară parcă dintre nouri
Perdeaua de mister şi ceaţă.
Un aer pur inundă cerul
Şi are-un gust real, de viaţă...
E anotimpul meu, e toamna,
E ziua mea, a ta, a noastră.
Eterna şi frumoasa doamnă
Se-nclină-n faţa dumneavoastră...
E nostalgie, e putere
E rod în suflet şi-n livadă
E arămiu, e vânt, e soare
Şi gândul-frunză stă să cadă...
Se dezgolesc şi pomi şi gânduri
Parcă-i mai clară realitatea
Se pierd stilouri printre rânduri
Ţintind, vânând eternitatea...
Natura parcă se retrage,
Noiembrie-i o lună tare
E parcă aerul mai nobil
Şi-i dai azi Soarelui valoare...
Iar ceaţa te primeşte-n braţe
Te ascunde-n alb de tot ce-i rău
Ca pe-un copil la sânul mamei
Ca pe-un creştin... la Dumnezeu!

Claudia SEMCIUC

Noile comisii şi comitete ale UUR

Comisii alese la Congres

Comisia de etică şi litigii:
1. Luşcan Loredana Mihaela, preşedinte
2. Cîmpean Ion, membru
3. Torac Elena, membru
4. Munteanu Gheorghe, membru
5. Brenzeaniuc Ivan Claudiu, secretar

Comisia de cenzori:
1. Bilocopetiuc Paul, preşedinte
2. Chimşac Gheorghe, membru
3. Gava Mihai, membru

Comisii de specialitate ale UUR

Comisia pentru educaţie şi ştiinţă:
1. Codrea Elvira, preşedinte
2. Roman Petraşuc
3. Bobic Mihai
4. Sauciuc Ilie
5.Dobroţchi Mariana
6. Mihoc Lucia.

Comisia de Cultură:
1.Traista Mihai, preşedinte
2. Sambor Ana,
3. Liber Ivan,
4. Chideşa Cristina,
5. Gherman Luca.

Comisia pe probleme de presă şi editare de cărţi, mass-media:
1. Herbil Ioan, preşedinte,
2. Covaci Ioan
3. Mihailiuc Mihai
4. Eusebiu Fraseniuc
5. Corneşcian Niculae.

Comisia de afaceri europene, relaţii internaţionale, relaţii cu Ucraina şi cu Diaspora:
1. Petreţchi Miroslav, preşedinte
2. Hrihorciuc Victor
3. Semciuc Victor
4. Hleba Gheorghe
5. Cernencu Dumitru
6. Miculaiciuc Gavrilă.

Comisia pentru probleme de tineret şi sport:
1. Luşcan Ciprian, preşedinte
2. Bout Alexa, Mocernac Alexandru
3. Semciuc Claudia
4. Recalo Ioan.

Comisia pentru probleme sociale şi de familie:
1. Spivaliuc Ledia, preşedinte
2. Horvat Irina Liuba
3. Şendroiu Tereza
4. Peslar Brânduşa
5. Bumbuc Mihaela.

Comitete ale filialelor UUR alese la Conferinţă

Filiala Bucureşti

1. Traista Mihai, preşedinte
2. Moisei Bogdan, prim-vicepreşedinte
3. Covaci Irina, vicepreşedinte
4. Mihailiuc Mihai, vicepreşedinte
5. Şendroiu Tereza, secretar
6. Fartuşnic Dorina, trezorier

Filiala Arad

1. Miculaiciuc Gavrilă, preşedinte
2. Iurcea Ştefan, prim-vicepreşedinte
3. Miculaiciuc Ştefan, vicepreşedinte
4. Hanţig Ana, secretar
5. Preda Ileana, trezorier
6. Laver Gheorghe, membru
7. Ioicaliuc Ioan, membru
8. Cauni Ioan, membru
9. Bejera Mihai, membru

Filiala Botoşani

1. Semciuc Victor, preşedinte
2. Bilocopetiuc Paul, prim-vicepreşedinte
3. Scutelnicu Vasile, vicepreşedinte
4. Vătui Adriana, secretară
5. Patenschi Nicolae, trezorier
6. Semciuc Claudia, membru
7. Ivaniciuc Olimpia, membru

Filiala Caraş-Severin

1. Liber Ivan, preşedinte
2. Bobic Mihai, prim-vicepreşedinte
3. Blaj Maria, secretară
4. Malenovschi Ion, membru
5. Rosocha Ion, membru
6. Basaraba Daniel-Vasile, membru
7. Dziţac Vasile, membru

Filiala Cluj-Napoca

1. Herbil Ioan, preşedinte
2. Hrin Serioja-Ioan, vicepreşedinte
3. Polianciuc (Laviţă) Svetlana-Iuliana, vicepreşedinte
4. Onujec Ana-Svetlana, secretar
5. Stan (Spivaliuc) Mihaela-Maria, trezorier
6. Boţoc-Maliarciuc Alexandru, membru
7. Spivaliuc Diana-Maria, membru

Filiala Galaţi

1. Niculaiciuc Vichentie, preşedinte
2. Pancrat Simion, vicepreşedinte
3. Gherbănescu Alexandru, vicepreşedinte
4. Niculaiciuc Maria, membru

Filiala Iaşi

1. Hrihorciuc Victor, preşedinte
2. Serdenciuc Daniel, prim-vicepreşedinte
3. Scalschi Sorin, vicepreşedinte
4. Macovei Timofte, secretar
5. Leiba Ioan, membru

Filiala Maramureş

1. Petreţchi Miroslav, preşedinte
2. Pasenciuc Vasile, prim-vicepreşedinte
3. Recalo Ioan, prim-vicepreşedinte
4. Mariciuc Pintea, prim-vicepreşedinte
5. Oprişan Elek, prim-vicepreşedinte
6. Lauruc Mihai-Ioan, vicepreşedinte
7. Mocernac Gheorghe, vicepreşedinte
8. Spivaliuc Ledia, vicepreşedinte
9. Sambor Anna, secretar
10. Chifa Ştefan, trezorier
11. Luşcan Ciprian, membru

Filiala Satu Mare

1. Horvat Irina-Liuba, preşedinte
2. Buciuta Vasile, prim-vicepreşedinte
3. Bumbar Ioan, secretar
4. Gava Mihai, membru
5. Curac Ioan, membru

Filiala Suceava

1. Sauciuc Ilie, preşedinte
2. Clapon Niculina, prim-vicepreşedinte
3. Torac Elena, vicepreşedinte
4. Peslari Brînduşa, vicepreşedinte
5. Ciocan Nicolai, vicepreşedinte
6. Chideşa Cristina, secretar
7. Tcaci Ovidiu Mihai, trezorier
8. Ianoş Zirca, membru
9. Boiciuc Lazăr Nadia Nastasia, membru
10. Şoiman Rodica, membru
11. Cobziuc Mihai, membru

Filiala Timiş

1. Hleba Gheorghe, preşedinte
2. Drozd Vasile, prim-vicepreşedinte
3. Covaci Ioan, vicepreşedinte
4. Cîmpeanu Ion, vicepreşedinte
5. Hînda Bianca, trezorier, Tineret
6. Hrin Ana, secretar
7. Bumbuc Veronica Mihaela, membru, Organizaţia de Femei
8. Lepei Dimitrie, membru
9. Cut Vasile, membru, responsabil cu sportul

Filiala Tulcea

1. Cernencu Dumitru, preşedinte
2. Gherman Lucica, prim-vicepreşedinte
3. Danilencu Florea, prim-vicepreşedinte
4. Lisavencu Florea, vicepreşedinte
5. Grosu Viorica, vicepreşedinte
6. Saftenco Valeriu, secretar
7. Maxim Ion, trezorier
8. Condrat Paulina, membru
9. Tertiş Vasile, membru
10. Cernencu Ştefana, membru
11. Vasiliev Octavian, membru

ZIUA SCRIERII ŞI LIMBII UCRAINENE

Ziua scrierii şi limbii ucrainene este o sărbătoare de stat în Ucraina, marcată anual la 9 noiembrie. Ea a fost instituită la 9 noiembrie 1997 prin Decret prezidenţial nr. 1241/97 privind „Ziua scrierii şi limbii ucrainene“ la solicitarea „unor organizaţii civice, ţinând cont de rolul important pe care îl joacă limba ucraineană în consolidarea societăţii ucrainene“.

Conform calendarului ortodox, în această zi este cinstită memoria preacuviosului Nestor cronicarul, scriitor, fondator al istoriografiei protoucrainene, primul istoric al Rusiei Kievene, gânditor, învăţat, monah al Mănăstirii Lavra Pecerska.

Cercetătorii sunt de părere că de la el porneşte limba ucraineană scrisă. El este autorul celui mai vechi monument istoriografic şi literar al ucrainenilor „Povist vremennich lit“ [= Povestea vremurilor de demult], finalizat în anul 1113. Această operă a fost realizată de baza evenimentelor, cronicilor, legendelor şi povestirilor populare contemporane autorului.

În Ucraina, Nestor cronicarul este considerat discipolul iluştrilor Chiril şi Metodiu, întemeietori ai scrierii vechi slave. Actualul alfabet al limbii ucrainene cuprinde, în principal, litere greceşti şi câteva grafeme slave, dar odinioară, pe lângă alfabetul chirilic se folosea şi cel glagolitic. Se pare însă că pe acesta din urmă nu îl cunoşteau toţi.

Limba ucraineană face parte din grupul slav al familiei limbilor indoeuropene. Numărul vorbitorilor acestei limbi este de peste 45 de milioane, majoritatea acestora trăind în Ucraina. Limba ucraineană este răspândită şi în Belarus, Moldova, Polonia, Rusia, România, Slovacia, Kazahstan, Argentina, Brazilia, Marea Britanie, Canada, SUA, precum şi în alte ţări în care trăiesc ucraineni. Din punctul de vedere al numărului vorbitorilor, limba ucraineană este a doua limbă slavă după cea rusă, iar în privinţa fondului lexical, cele mai apropiate de limba ucraineană sunt belarusa (84% lexic comun), polona (70%) şi slovaca (68%).

La 8-10 noiembrie a.c., la Bucureşti, a fost celebrată a doua ediţie a Zilei Limbii Ucrainene în România. Evenimentul, care a constat în luări de cuvânt ale personalităţilor participante, concert festiv şi din conferinţă ştiinţifică internaţională pe tema „Ucrainenii din România – istorie, contemporaneitate şi perspective“), a fost organizat de Uniunea Ucrainenilor din România.

Marcarea Zilei Limbii Ucrainene în România a fost un bun prilej pentru a sublinia caracterul unitar al limbii, culturii şi civilizaţiei ucrainene, statutul actual al limbii ucrainene în ţara noastră. Să nu uităm că în România se vorbeşte, se scrie şi se tipăreşte ucraineşte. Limba ucraineană este limba maternă a celor peste 50.000 ucraineni (conform statisticii oficiale), a presei şi culturii ucrainene difuzate în spaţiul românesc. De subliniat contribuţia lingviştilor ucraineni la cercetarea ştiinţifică a limbii ucrainene dialectale din România, concretizată prin studii şi lucrări apreciate de specialişti din ţară şi din străinătate.

Ion ROBCIUC

9 noiembrie – Ziua Limbii Ucrainene în România

Uniunea Ucrainenilor din România a organizat, în perioada 8-10 noiembrie 2019, la Bucureşti, o serie de manifestări ştiinţifice şi culturale dedicate Zilei Limbii Ucrainene în România.

Vineri a debutat Conferinţa internaţională „Ucrainenii din România – istorie, contemporaneitate şi perspective“ pe următoarele secţiuni: literatură şi cultură, dialog intercultural, interferenţă etnografică la care au participat oaspeţi din România şi Ucraina. A urmat spectacolul artistic susţinut de formaţii artistice şi solişti din regiunile României, în care trăiesc compact etnicii ucraineni, precum şi de cei din Ucraina, care au impresionat publicul prezent cu cântece, dansuri şi poezii ucrainene.

Au adresat mesaje de felicitare celor prezenţi deputatul Nicolae Miroslav Petreţchi, preşedintele Uniunii Ucrainenilor din România, Bogdan Gheorghiu, ministrul Culturii şi Identităţii Naţionale, Oleksandr Bankov, ambasadorul Ucrainei în România, Victor Micula, secretar de stat al MAE, Lacziko Enikö Katalin, secretarul de stat al Departamentului pentru Relaţii Interetnice al Guvernului, deputatul Andi-Gabriel Grosaru, preşedintele Asociaţiei Italienilor din România, Eugen Cojocariu, secretar general al Radio România Internaţional, Volodymyr Antoficiuk, profesor universitar al Universităţii de Stat „Iuri Fedkovyci“ din Cernăuţi, Vasile Captaru, coordonatorul secţiei ucrainene a RRI, Mihai Traista, preşedintele UUR Bucureşti, Ioan Herbil, preşedintele UUR Cluj, Miroslav Petreţchi, preşedintele UUR Maramureş şi Liuba Horvat, secretar general al UUR. Au fost citite scrisorile de felicitare din partea Administraţiei Prezidenţiale, Universităţii Babeş-Bolyai din Cluj-Napoca, Muzeului Judeţean Satu Mare, Ministerului Educaţiei şi Cercetării. De asemenea, au participat membrii conducerii UUR, inspectori şcolari, profesori, studenţi, elevi, reprezentanţi ai comunităţii ucrainene, oaspeţi din România şi Ucraina.

În cadrul spectacolului dedicat Zilei Limbii Ucrainene în România au evoluat corul Bisericii Ortodoxe Ucrainene din Sighetu Marmaţiei, Maramureş, formaţia instrumental-vocală „Trio Hrin“ din Timiş, corul studenţesc al filialei UUR-Cluj, ansamblul de dansuri „Cervona kalyna“ din Negostina – Suceava, corul mixt „Roneanski holosy“ şi „Holos polonyny“ din Maramureş, grupul vocal bărbătesc „Holos polonyny“ din Poienile de sub Munte, Maramureş, fanfara „Florile Bucovinei“, grupul de dansuri „Primăvara“ şi solistul Vasile Scutelnicu din Botoşani, ansamblul de dansuri „Zadunaiska Sici“ din Tulcea, corul „Vocea ucrainenilor“ din Caraş-Severin, formaţia vocal-instrumentală „Cervona kalyna“ din Maramureş, grupul vocal „Crinul“ din Arad, grupul vocal „Tysianocika“ din Buştino şi ansamblul academic, folcloric şi etnografic ucrainean „Kalyna“ din Kiev, Ucraina. Au prezentat studentele Veronica Haureliac şi Tina Komar. Conferinţa internaţională „Ucrainenii din România – istorie, contemporaneitate şi perspective“, iniţiată de scriitorul şi preşedintele Comisiei de Cultură a UUR, Mihai Traista, a continuat a doua zi cu dezbateri pe secţiuni şi lansări de cărţi, editate anul acesta de către Uniunea Ucrainenilor din România.

Partenerii manifestărilor au fost Ambasada Ucrainei în România, Facultatea de Litere a Universităţii Babeş-Bolyai, Muzeul Judeţean Satu Mare, Televiziunea Română şi Radio România Internaţional.

Amintim că propunerea legislativă a deputatului UUR, Nicolae Miroslav Petreţchi, privind declararea zilei de 9 noiembrie ca Zi a Limbii Ucrainene în România a fost adoptată de Camera Deputaţilor la 4 iulie 2018.

Cristina ŞTIRBĂŢ

Ziua Limbii Ucrainene la Bălcăuţi

Începând din anul 2018, 9 noiembrie este Ziua Limbii Ucrainene în România. Cu această ocazie, Şcoala Gimnazială Bălcăuți a organizat, în perioada 8-13 noiembrie 2019, o serie de activități educative specifice.

Elevii ciclului gimnazial, coordonați de doamna profesor Lăcrămioara Grigorciuc, au fost implicați în realizarea unui proiect de activitate extracurriculară intitulat Ziua Limbii Ucrainene. Scopul proiectului a fost dezvoltarea respectului pentru valorile culturii şi tradițiilor ucrainene. Amintim şi câteva dintre obiectivele activității: cunoaşterea importanței Zilei Limbii Ucrainene, dezvoltarea şi consolidarea dragostei față de limba maternă, familiarizarea cu autori provenind din rândul comunității ucrainene din județul Suceava care au scris în limba română.

În perioada derulării proiectului, 1-15 noiembrie 2019, elevii au încercat să răspundă la întrebarea: Ce înseamnă limba ucraineană pentru tine?

Începem cu răspunsurile bobocilor din clasa a V-a. Pentru Alin Boicu limba ucraineană înseamnă „o limbă uşor de înțeles. Îmi place această limbă pentru că la mine în familie mama şi tata vorbesc limba ucraineană“. Le-a adresat părinților săi aceeaşi întrebare; mama a zis că „este o limbă frumoasă pe care o vorbesc de mică“, iar tata consideră că „este o limbă folositoare în viață şi perfectă pentru copiii mei“. Alți elevi sunt de părere că limba ucraineană este „o limbă educativă şi frumoasă pentru că prima dată am auzit-o din gura mamei“. – Florentin Dumitraş, „este o limbă străveche pe care o vorbesc acasă cu familia. Eu ador această limbă şi sper să le placă şi altora“ – Lavinia Lang, „este limba mea maternă pe care o iubesc şi o vorbesc în

fiecare zi acasă cu părinții, bunicii şi fratele meu“ – Mădălina Ionela Haureş, „este o limbă străveche şi frumoasă pe care o vorbesc cu drag“ – Delia Haureş. Irina Cojocaru mărturiseşte că „este o limbă străină pentru mine. Am descoperit-o când am venit în Bălcăuți şi am început s-o studiez la şcoală. Consider că este o limbă frumoasă pe care ar trebui să o învețe toți elevii“. De la Tatiana Caleniuc aflăm că mama ei este ucraineancă din Ucraina, iar tata ucrainean din România şi că „limba ucraineană este limba noastră de suflet“.

Fratele Tatianei, Ionuț, elev în clasa a VI-a, ne mărturiseşte că vorbeşte cu drag limba ucraineană şi atunci când o face se gândeşte la „cazacii care se luptau pe vremuri“. Daniel Seniuc ne-a declarat că „Limba ucraineană este o comoară moştenită de la bunici şi părinți. Îmi place să vorbesc această limbă“, iar Georgiana Elena Sadovec ne-a spus că este mândră că a primit drept moştenire limba ucraineană: „O prețuiesc, o vorbesc cu mândrie şi o voi lăsa moştenire copiilor şi nepoților mei“. În vremurile actuale, există şi foarte multe familii mixte. Şi deşi mamele sunt românce, fetele studiază limba ucraineană şi afirmă că aceasta este „o limbă frumoasă, vorbele ei sunt de aur şi de aceea noi trebuie să avem grijă de ea“ – Jenifer Naida, „…o limbă importantă pentru mine. O am drept moştenire de la tatăl meu şi îmi place să o învăț“ – Lorena Bilivorschi, „este specială deoarece mulți dintre noi o vorbim şi o iubim. Şi astfel ne arătăm respectul față de strămoşii noştri, de oamenii care o vorbesc şi față de noi înşine“ – Valeria Cernăuțan.

Gândurile şi sentimentele față de limba ucraineană ale Anei Şoiman, olimpică la limba ucraineană şi elevă în clasa a VIII-a, sună astfel: „Limba ucraineană reprezintă cea mai de preț comoară pe care o putem avea. Limba maternă este cea mai melodioasă pentru mine. Este limba în care am rostit primele cuvinte, am ascultat primele cântece, am învățat primele poezii. Limba aceasta reprezintă patria, casa părintească din satul natal. În spatele ei se ascunde originea şi identitatea noastră“. A fost curioasă să afle ce cred şi alți ucraineni şi a cules următoarele răspunsuri: „Pentru mine limba ucraineană este limba maternă cu care am crescut. Reprezintă valorile morale cu care m-am format, este comunitatea în care trăiesc, familia şi casa părintească“/ „Limba ucraineană este limba strămoşilor mei… primele cuvinte pe care le-am auzit de la mama. Este limba în care am ascultat primele poveşti şi am citit primele cărți. Limba maternă va avea mereu un loc special în inima mea“.

Adelina Iasmina Odoviciuc este de părere că „Pentru fiecare persoană, limba maternă este cea mai frumoasă. Dar în limba ucraineană este ceva cu adevărat magic, melodios şi blând. Acea persoană care nu respectă limba poporului său, nu poate pretinde respect de la semenii săi“, iar Sergiu Nicolae Coțun ne aminteşte că „este limba de stat a Ucrainei, o țară minunată care a trecut şi trece prin multe greutăți şi care are tradiții şi obiceiuri fascinante“.

Ultimele două răspunsuri ne cam pun pe gânduri. Alexandra Elena Olariu afirmă că pentru ea „limba ucraineană înseamnă foarte mult. Am început s-o vorbesc în sânul familiei, apoi când am mers la şcoală am început s-o studiez. Cunoaşterea acestei limbi ne poate ajuta şi în găsirea unui loc de muncă. Din păcate, o vorbesc din ce în ce mai puțini oameni“, iar Laura Sadovec mărturiseşte că „este o limbă frumoasă pe care o înțeleg, dar din nefericire nu o prea vorbesc“.

În cadrul proiectului, s-au purtat discuții despre comunitatea lingvistică a vorbitorilor de limbă română/ucraineană de pretutindeni. Elevii au aflat că pentru a atrage atenția asupra importanței păstrării calității limbii române şi pentru a-i sprijini pe românii din afara granițelor să-şi păstreze cultura şi identitatea națională, ziua de 31 august a fost proclamată, prin Legea nr. 53/2013, drept Ziua Limbii Române. Elevilor li s-a adus la cunoştință că drepturile lingvistice în România sunt asigurate prin legi aferente şi acordă protecție tuturor limbilor minoritare care există la noi, limbi care sunt vorbite de 10% din cetățenii acestei țări. În acest sens, Legea nr.213/2018 pentru instituirea zilei de 9 noiembrie – Ziua Limbii Ucrainene în România a pus în practică o dorință mai veche a etnicilor ucraineni din România, cunoscând faptul că un popor poate exista doar prin păstrarea specificului cultural, tradițional şi lingvistic.

De asemenea, elevii au realizat postere reprezentative pentru acest eveniment.

Afişul clasei a VI-a a surprins informații esențiale despre cele două limbi: originea lor, faptele de istorie, evoluție şi dezvoltare a acestora.

O nouă filă din povestea Limbii Ucrainene au scris-o elevii clasei a VIII-a. Aceştia au făcut cunoştință cu operele autorilor de etnie ucraineană din județul Suceava: Ştefan Tcaciuc, Mihai Mihailiuc, Ilie Cojocar, Ioan Negriuc, Ivan Nepohoda, Teofil Reboşapcă, Mihai Voloşciuc, Corneliu Reguş, Ion Cozmei, Ioan Chideşciuc, Eusebie Fraseniuc.

A treia activitate din cadrul proiectului „Ziua Limbii Ucrainene“ s-a desfăşurat împreună cu bobocii de-a cincea. Micii cetățeni români de etnie ucraineană au realizat un afiş plin de culoare şi foarte sugestiv. Cele două limbi primite-n dar de la înaintaşi – limba ucraineană şi limba română – le-au sădit în suflete ca pe două flori care-şi au rădăcinile în solul român, dacic şi slav. „Florile” au crescut şi înflorit frumos pe lujerul puternic protejat de tradițiile şi obiceiurile pe care străbunii le-au păstrat cu patriotism şi iubire. Le-au înveşmântat în petale de sentimente pe care le simt atunci când le rostesc. Sunt conştienți că trebuie să le lase moştenire celor ce vor veni după ei. Grija față de aceste două comori trebuie să fie sprijinită de familie şi scoală şi se poate realiza doar prin educație.

Cu dragoste şi speranță au sărbătorit Ziua Limbii Ucrainene şi elevii ciclului primar în cadrul unei activități parteneriat între clasa a II-a şi clasa a IV-a de la Şcoala Gimnazială Bălcăuți – coordonator prof. Anca Ştiubianu şi clasa a II-a de la Şcoala Gimnazială Negostina – coordonator prof. Delia Martineac.

Elevii bălcăuțeni se bucură de un sistem educațional şi un mediu social în care cultivarea limbii materne este o normalitate, nu un privilegiu.

Convalia HREHORCIUC

Ziua Limbii Ucrainene sărbătorită la Iaşi

După câteva zile mai friguroase şi ploioase, ziua de 17 noiembrie s-a dovedit a fi o zi frumoasă şi chiar însorită, parcă anume pregătită pentru acțiunea care sta să înceapă, cu o săptămână întârziere, dar din motive obiective (delegația filialei noastre nu putea lipsi de la sărbătorirea acestui eveniment la nivel central). În această atmosferă plăcută, mica dar inimoasa comunitate a ucrainenilor din Iaşi , alături de oaspeți de seamă şi invitați , s-a întâlnit la Clubul Medicilor, gazda noastră tradițională pentru astfel de evenimente şi foarte primitoare de fiecare dată, pentru a sărbători, al doilea an consecutiv, Ziua Limbii Ucrainene în România. Nu, pentru că n-am mai sărbătorit această zi în anii anteriori, doar că atunci sărbătoream Ziua limbii şi scrierii ucrainene potrivit calendarului sărbătorilor oficiale din Ucraina. De data aceasta, ca urmare a demersurilor făcute de deputatul nostru în Parlamentul României, dl Nicolae Miroslav Petrețchi, preşedintele Uniunii Ucrainenilor din România, avem o zi a limbii ucrainene, legiferată de Parlament printr-o lege, pentru care îi suntem recunoscători.

Deşi în intenția noastră era ca la această acțiune să participe mai mulți reprezentanți din partea organelor locale şi alți invitați, din motive obiective (pregătiri pentru alegeri) aceştia nu au putut onora invitația noastră. La eveniment, au participat reprezentanți de la Primărie, din partea Universității „Alexandru Ioan Cuza“, a Colegiului „Octav Băncilă“, din partea unor şcoli şi altor instituții cu care colaborează filiala noastră. Activitatea a început cu salutul UUR şi al filialei noastre cu un scurt exposeu privind implicarea deputatului minorității ucrainene în ce priveşte legiferarea Zilei Limbii Ucrainene în România, urmate de câteva considerente referitoare la istoricul şi locul limbii ucrainene în contextul celorlalte limbi din Europa şi nu numai. Au fost prezentate câteva lucruri inedite (curiozități) legate de alfabetul ucrainean. În continuare dna profesoară Carmen Danicov Zaharia a prezentat un scurt eseu despre literatura ucraineană în contextul literaturii universale şi a recitat poezia „Testamentul“ în limba ucraineană, iar doctoranda Universității „Alexandru Ioan Cuza“, Natalia Burduja, a recitat două poezii în limba ucraineană dedicate limbii ucrainene. Cuvinte frumoase la adresa filialei Iaşi a UUR şi a modului cum reuşim să atragem la evenimentele noastre diverse categorii de persoane şi bunele intenții manifestate de filială în organizarea unor acțiuni comune cu Universitatea „Alexandru Ioan Cuza“ au fost rostite de către lect. dr. Natașa Manole. Programul a continuat cu un strălucit buchet de melodii clasice la chitară, interpretate de elevul Coriciuc Matei de la Colegiul „Octav Băncilă“ din Iaşi şi s-a încheiat cu un buchet de dansuri populare ucrainene prezentat de formația noastră „Veselka“ sub conducerea prof. Rodica Fălişteanu.

Invitații la acest eveniment au avut posibilitatea să viziteze o expoziție de carte cu ultimele cărți ale poeților şi scriitorilor ucraineni din România, publicate în ultimii doi ani, cu finanțarea Uniunii Ucrainenilor din România, o expoziție de ziare editate de UUR şi portretele celor mai iubiți scriitori de limba ucraineană din Bucovina de Sud.

Evenimentul s-a desfăşurat într-o atmosferă prietenoasă, relaxată, într-un spirit de înțelegere reciprocă şi profund respect.

Victor HRIHORCIUC,
preşedintele filialei Iaşi a UUR

Radio Civic emite pentru ucrainenii din Sfântu Gheorghe Deltă

Radio Civic Sfântu Gheorghe este un serviciu comunitar de radiodifuziune dedicat comunității, fără studiou, semnalul se recepționează pe 89,9 FM, pe o rază de 10km şi pe www.radiocivic.ro. Este un proiect european, GRASS ROOTS Radio, reunind un consorțiu de nouă organizații cu expertiza atât tehnică, cât şi editorială. Licența este acordată de CAN din data de 7 iulie 2018, iar prima emisie a fost pe 30 mai 2019. Grila de programe are subiecte din toate domeniile, culese cu multă pasiune de către voluntari, iar emisiunile conțin sfaturi medicale, informații ale autorităților locale, ale comercianților, problemele satului spuse chiar de către ei. De cea mai mare popularitate este Tonomatul Muzical, unde se difuzează melodii pentru toate gusturile, melodii cântate de către oamenii locului, muzica ucraineană. Formația „Delfin“ din anii '90, comoara locală, face deliciul emisiunii cu cântece vesele, ritmate, autohtone, precum „Kozaciok“, preluate sau compoziții proprii. Jean Trofimov, liderul trupei de atunci, actualmente în Spania, nu pierde nicio ediție a tonomatului.

La solicitarea bătrânilor greu deplasabili, imobilizați, dar cu credința în suflet, Radio Civic a înregistrat slujba din biserica locală şi transmite pentru aceştia Evanghelia, cântările bisericeşti. Se lucrează şi la o transmisiune în direct, de la slujbă.

Mesaje înregistrate vin de la „ucrainenii rătăcitori“, aflați departe de casă, către părinți, copii, neamuri, vecini, iar aceştia, la rândul lor, le transmit bucuria prin intermediul radioului.

Radio Civic face ca nicio distanță să nu fie prea mare atunci când vrei să vorbeşti sau să asculți glasul mamei, al fratelui sau al copilului.

Surpriza şi bucuria cea mai mare, din sondajele noastre, o reprezintă votul favorabil acordat postului de către consătenii noştri vârstnici şi cei aflați pe meleagurile străine, Italia, Anglia, Spania etc. Bătrânii noştri nu mai sunt singuri, au Radio Civic, vocea care le mângâie zilele, le aduce informația în casă sau o veste de la fiul plecat departe.

Radioul a ajuns în scurt timp vocea întregii comunități, iar pentru acest lucru îşi propune să adune sponsorizări pentru achiziționarea de radiouri, astfel încât fiecare casă din Sfântu Gheorghe să asculte, în scurt timp, această minunată voce.

Radioul Civic Sfântu Gheorghe al anilor 2019 poate fi ascultat în fiecare casă la radio, pe telefon sau calculator sau în întreaga lume, spre deosebire de radioul anilor trecuți, când emitea în difuzoarele din casă şi într-o pâlnie fixată pe un stâlp din centrul comunei.

Acest articol este rezultatul întâlnirii dintre realizatorul de transmisiuni radioficate, din anii '70, Iaschiu Vasile, fost profesor al Şcolii Generale Sfântu Gheorghe (1966-1978) şi o fostă elevă a dânsului, Bălan Mira, acum asistent medical comunitar în sat, voluntar şi colaborator al postului de radio actual, întâlnire după 40 de ani. Domnul Iaschiu Vasile din Tulcea a colaborat ani buni scriind articole pentru „Curierul ucrainean“, i-a propus fostei eleve să-i preia locul, să colaboreze cu ziarul.

Mira BĂLAN

Ne încăpăţânăm să credem în educaţie...

Ziua Mondială a Educatorilor sau Ziua Mondială a Educației?

La 5 octombrie, în peste 200 de țări din lume este sărbătorită Ziua Mondială a Educatorilor.

Cu amărăciune în suflet spun că profesorii din România marchează Ziua Mondială a Educației – nu a Educatorilor – prin manifestări artistice dedicate acestui eveniment, conform planificărilor existente la nivelul fiecărei unități de învățământ. Adică, se sărbătoresc singuri... Oare de ce în țara noastră această zi se numeşte Ziua Mondială a Educației, ignorând şi deformând scopul pentru care a fost creată? (În 1994, UNESCO a inaugurat

prima Zi Mondială a Educatorilor pentru a marca semnarea, în 1966, a recomandării făcute de UNESCO şi Organizația Internațională a Muncii privind condițiile de muncă ale personalului didactic). Cine ştie? Poate e o greşeală de traducere... căci e imposibil ca educația să fie făcută fără educatori. Nu poți sărbători educația, ignorându-i pe educatori.

La răscruce de drumuri, ne căutăm un făgaş prielnic

Dacă cu ceva timp în urmă, tot românul se pricepea la fotbal şi la agricultură, astăzi toți românii sunt experți în educație. Studiem din ce în ce mai puțin, dar visurile noastre sunt din ce în ce mai înaripate. Promovăm nonvalorile şi suntem dominați de cultul banului.

Într-o astfel de societate, să fii profesor este din ce în ce mai greu. Dar, în egală măsură, este şi frumos. Şi deşi furtunile sunt mai dese decât zilele însorite, ne încăpățânăm să credem în educație... Puterea de a merge mai departe, de a rezista în fața sistemului şi a societății o primim şi de la elevii noştri.

Sunt profesor de limba şi literatura română... disciplină de examen. Materie multă, simulări, presiunea... Mă „încurajează“ elevii că totul va fi bine: „Nu vă mai agitați, doamnă... dacă luăm şi unu tot intrăm la liceu“. Copiii „ca la douăzeci de ani/Fără griji şi fără bani“.

Târziu în noapte – căci munca profesorului nu se reduce la cele patru ore de la şcoală – corectând teste, compuneri sau pregătind lecțiile de a doua zi – mă gândesc ce frumos ar fi să pot avea mai mult timp pentru sufletul elevilor mei. Rezultatele la învățătură contează, căci viața de adult e o permanentă competiție şi elevii trebuie să fie pregătiți să-i facă față. Şi totuşi... ce facem cu sufletele? Aceasta e partea dificilă a misiunii de dascăl.

Sărbătorind Profesorii şi Educația...

Ziua Mondială a Educației a fost sărbătorită în acest an de către elevii claselor a V-a şi a VI-a de la Şcoala Gimnazială Bălcăuți printr-un moment artistic la care au fost invitați profesorii şi elevii şcolii. S-au recitat versuri în limba română şi ucraineană şi s-a realizat un Copac al Recunoştinței înveşmântat cu citate-frunze despre educație. Obiectivele activității au fost: cunoaşterea semnificației zilei de 5 octombrie, cultivarea respectului pentru educație şi educatori, conştientizarea importanței rolului educației/profesorului în viitorul elevilor, cunoaşterea unor norme privind drepturile copilului, în special dreptul la educație, îmbunătățirea relației şcoală-elev.

„Un bun profesor este asemeni unei lumânări. El se mistuie pe sine însuşi pentru a lumina calea altora“ *(Mustafa Kemal Atatürk)*

A fi profesor este o provocare deoarece această profesie presupune dăruirea întregii vieți copiilor. „Creştem“ cu fiecare an petrecut la catedră, împreună cu elevii noştri. Dăruim necondiționat iubire... uneori o îmbinăm cu exigența. Ne poticnim, ne asumăm eşecuri, dar nu renunțăm. Căci cei mai mulți dintre noi am primit talantul care trebuie înmulțit şi nu îngropat, chiar dacă statisticile, rapoartele ne copleşesc de foarte multe ori. Şi în astfel de momente să ne aducem aminte de cuvintele lui Carl Jung: „Ne amintim cu apreciere de strălucitii noştri profesori, însă cu gratitudine de acei profesori care au atins simțămintele noastre umane. Lucrurile ce trebuie a fi învățate sunt în mod necesar o materie brută, însă căldura este elementul vital pentru creşterea plantelor şi a sufletelor copiilor“.

Lăcrămioara GRIGORCIUC

Ziua Limbii Ucrainene la Şcoala Gimnazială din Rona de Sus

Elevii claselor a VI-a şi a II-a, secția ucraineană, de la Şcoala Gimnazială Rona de Sus, județul Maramureş au sărbătorit „Ziua Limbii Ucrainene în România“ printr-un proiect educațional „Şi noi suntem ucraineni“ coordonat de doamnele prof. Petrețchi Geta şi prof. înv. primar Petrețchi Larisa, la care au luat parte, cadrele didactice din şcoală, dar şi părinții elevilor.

Scopul acestui proiect a fost de a încuraja învățarea limbii ucrainene de către toți copiii, la şcoală şi în afara acesteia, stimularea interesului pentru cultura ucraineană, cunoaşterea semnificației Zilei Limbii Ucrainene în România, precum şi dezvoltarea aptitudinilor artistice şi educarea abilităților de a comunica.

Elevii clasei a II-a, secția ucraineană, împreună cu părinții, au pregătit o masă îmbelşugată, plină cu mâncare tradițională ucraineană: colțunaşi cu brânză, cozonac cu nucă şi prăjitură cu măr, plăcintă cu urdă, gogoşi, pâine de mălai şi slănină, mămăligă cu brânză, sarmale cu păsat şi alte mâncăruri, iar o parte dintre elevii claselor a VI-a îmbrăcați în costume tradiționale i-au încântat pe cei prezenți cu cântece şi poezii în limba ucraineană.

La clasă, elevii au avut activitatea Concurs de cultură generală „Ce ştim despre ucraineni şi Ucraina“, iar la sfârşit au făcut o expoziție de desene legată de această temă.

prof. Geta PETREȚCHI,
Şcoala Gimnazială Rona de Sus

Concursul „Cântecul prieteniei“

La Şcoala Gimnazială Rona de Sus, judeţul Maramureş, în luna iunie a avut loc prima ediţie a Concursului regional „Cântecul prieteniei“, concurs de cântece ucrainene, care a fost înscris în Calendarul Activităţilor Educative Regionale 2018-2019, Domeniul cultural-artistic – muzică, poziţia 1570, la care au luat parte peste 200 de elevi ai claselor CP-VIII de la şcolile gimnaziale din judeţele Maramureş şi Satu Mare în care elevii studiază limba ucraineană, cadre didactice, părinţi, invitaţi, reprezentanţi ai ISJMM, ai UUR, dl preşedinte şi deputat în Parlamentul României, Nicolae Miroslav Petreţchi, preşedintele filialei Maramureş, dl Petreţchi Miroslav, reprezentanţi ai comunităţii locale, dl primar Romaniuc Ioan şi directorii de şcoli.

Prin acest proiect, coordonatorii prof. Luşcan Loredana Mihaela, prof. înv. primar Semeniuc Tania şi prof. Petreţchi Geta şi-au propus, pe de o parte, dezvoltarea afectivă a personalităţii elevului prin educarea laturii artistice, iar pe de altă parte, cunoaşterea, interpretarea şi transmiterea cântecelor generaţiilor actuale şi viitoare, promovarea prin cântec a frumuseţii artei populare ucrainene, valorificarea experienţei pozitive a cadrelor didactice în abordarea domeniului estetic şi creativ.

Concursul s-a desfăşurat pe 4 categorii de vârstă: 6-8 ani, 9-10 ani, 11-12 ani şi 13-14 ani. Elevii înscrişi în concurs au avut de interpretat două cântece în limba ucraineană, dintre care obligatoriu unul a capella, în faţa juriului şi a celor prezenţi.

Criteriile de jurizare au fost: calitatea vocii şi a interpretării; autenticitatea şi valoarea artistică a pieselor/cântecelor, ţinuta scenică; frumuseţea şi autenticitatea costumelor populare ucrainene, aprecierea din punct de vedere muzical.

S-au acordat premiile I, II, III, menţiuni şi premii speciale pentru fiecare categorie de vârstă. Toţi participanţii înscrişi la concurs au fost premiaţi, în funcţie de punctajul obţinut, cu diplome şi cărţi, iar cadrele didactice care au participat la simpozion au primit diplome şi CD-uri (cu ISBN).

La acest concurs au participat elevii de la Şcolile Gimnaziale din Poienile de sub Munte, Repedea, Ruscova, Crasna Vişeului, Bistra, Valea Vişeului, Rona de Sus, Crăciuneşti, Remeţi şi din judeţul Satu Mare, iar la simpozion cadre didactice din judeţ, dar şi din judeţul Caraş-Severin, prof. învăţământ primar Şimonea Mihaela de la Şcoala Gimnazială Cornuţel.

Simpozionul a fost destinat cadrelor didactice din învăţământul preuniversitar şi a avut trei secţiun. 1. Multiculturalitate şi comunicare interculturală, 2. Parteneriate pentru calitate între instituţiile de învăţământ şi comunitatea locală, 3. Obţinerea progresului în educarea copiilor cu CES.

Ne dorim ca şi pe viitor acest proiect să contribuie la educarea şi influenţarea în mod pozitiv a gustului tinerei generaţii iubitoare de muzică, apropierea cu respect şi demnitate de cultura şi civilizaţia tradiţională, oferirea posibilităţii participanţilor de a lega noi prietenii, elevii fiind dornici să se implice în astfel de activităţi în care să se simtă importanţi, să ştie că activităţile lor contribuie la păstrarea şi preţuirea folclorului ucrainean.

Mulţumim tuturor colegilor din judeţ, precum şi altor judeţe, care s-au implicat prin participare directă şi indirectă la simpozion, la acest proiect şi, nu în ultimul rând, conducerii UUR, care era şi partener implicat în proiect, fără de care nu am fi putut realiza acest concurs, ne-au asigurat diplomele, masa şi transportul pentru elevi.

Următoarea ediţie se va desfăşura în perioada mai-iunie 2020.

prof. Geta PETREŢCHI,
Şcoala Gimnazială Rona de Sus

Conferinţă internaţională „Ucrainenii din România – istorie, contemporaneitate şi perspective“

În perioada 4-10 noiembrie 2019, Bucureştiul a sărbătorit Săptămâna Culturii Ucrainene, care a inclus Zilele Filmului Ucrainean, Ziua Limbii Ucrainene în România şi lucrările celei de-a III-a ediții a Conferinței internaționale „Ucrainenii din România – istorie, contemporaneitate şi perspective“. Organizatorul prezentării filmelor a fost Ambasada Ucrainei în România, iar sărbătorirea Zilei Limbii Ucrainene în România şi, respectiv, a conferinței – Uniunea Ucrainenilor din România. Parteneri au fost Ambasada Ucrainei în România, Facultatea de Filologie a Universității Babeş-Bolyai din Cluj-Napoca, Muzeul Județean Satu Mare, Televiziunea Publică Română şi Serviciul Radio România Internațional. Tematica conferinței deosebit de variată a cuprins o problematică din diferite domenii de interes general.

La conferință au venit scriitori, critici literari, muzicologi, folcloriști, lingviști, istorici, profesori ai Universității din Bucureşti şi Cluj, şefi de filiale, organizații locale şi membri ai UUR, oameni de ştiință, profesori şi cercetători din Ucraina.

Partea oficială a conferinței a fost deschisă de inițiatorul principal al conferinței, vicepreşe - dintele UUR şi preşedintele Comisiei de Cultură a UUR, domnul Mihai Traista, care i-a salutat pe participanți şi pe invitați, iar după ce publicul a audiat imnurile României, Uniunii Europene şi Ucrainei, i-a invitat să ia cuvântul pe domnul Nicolae Miroslav Pertețchi, preşedinte al Uniunii Ucrainenilor din România şi deputat în Parlamentul României, pe ambasadorul Ucrainei în România şi pe alți invitați din țară şi din Ucraina prezenți la eveniment.

După deschiderea oficială, lucrările conferinței s-au desfăşurat timp de două zile pe 3 secțiuni: literatură şi cultură, dialog intercultural, interferențe etnografice. Cele două zile au fost deosebit de fructuoase timp suficient pentru a se lega prietenii şi a se discuta proiecte pentru viitor.

Prima zi a conferinței, când s-a sărbătorit şi Ziua Limbii Ucrainene în România, s-a încheiat cu un concert de muzică şi dansuri populare ucrainene, interferate de prestația unor solişti de certă valoare veniți din aproape toate filialele UUR, precum şi din Ucraina.

Personal am avut posibilitatea să particip la lucrările secțiunii „Interferențe etnografice“, în cadrul căreia au fost abordate probleme care mă interesau în mod direct referindu-se la zona de unde provin, unde m-am născut şi trăit mult timp, şi anume Bucovina de Sud. Dintre lucrările prezentate în cadrul acestei secțiuni mie mi-au stârnit un interes deosebit următoarele trei referate:

1. „Rolul muzeelor în promovarea şi conservarea moştenirii etnoculturale a regiunilor din munții Carpați“, prezentat de doctorand, profesor asociat, Inna Bogdanovna Chervinska (Ucraina);

2. „Influențe românești în olăritul din prima jumătate a secolului al XX-lea (pe baza materialului expedițiilor etnografice din Rezervația Națională „Halyciul vechi“, prezentat de colaboratorii acestei rezervații, doamna şi domnul Mariana şi Andri Bațvin (Ucraina);

3. „Sărbătorile de iarnă. Colinde ucrainene de Crăciun din satul Bălcăuți, județul Suceava“, prezentat de domnul Roman Petraşuc (România).

În primul referat, doamna Inna Bogdanovna a abordat problema revitalizării muzeelor etnografice pentru a le face mai atractive pentru copii şi elevi. Din experiența acumulată de-a lungul anilor, experții au descoperit că interesul copiilor şi elevilor pentru astfel de muzee a scăzut dramatic. Astfel, în unele cazuri s-a ajuns până acolo, încât elevii sau copiii (mai ales atunci când nu erau însoțiți de profesorii lor) cumpărau bilete de intrare la muzeul recomandat, dar, în fapt, nu mai vizitau muzeul, nefiind interesați de explicațiile seci şi reci, fără a-i antrena într-un fel sau altul şi pe ei în discutarea temei pentru care a fost organizată excursia la muzeu. În consecință, specialiştii s-au preocupat de elaborarea unor principii de bază şi strategii de acțiune pentru îmbunătățirea acestei activități, fiind orientate spre creşterea rolului muzeelor în domeniul educației prin utilizarea activă a expozițiilor muzeale, introducerea rapidă, în activitatea muzeelor, a unor tehnologii de informare şi comunicare, introducerea unor forme interactive de promovare şi, ca urmare, creşterea valorii componentei emoționale a muncii cu vizitatorul, introducerea de noi tehnologii, mecanisme şi forme organizatorice, care să permită păstrarea obiectelor de muzeu, organizarea master claselor direct în muzee, învățarea şi implicarea copiilor în realizarea unor mici obiecte de artizanat cu care pot pleca acasă.

Cel de-al doilea referat, prezentat de colaboratorii Rezervației „Halyciul vechi“, doamna Mariana şi domnul Andri Bațvini (Ucraina), la care am adus şi noi o contribuție (subsemnatul şi domnul Leiba Ioan) a reliefat în oglindă interferențe româno-ucrainene în domeniul meşteşugurilor populare, având ca rezultat final obiecte şi ustensile de uz gospodăresc şi casnic, din ceramică şi lemn, împletituri şi diferite țesături. A fost interesant să vedem obiectele folosite în timpuri străvechi de către oamenii din satele regiunii Ivano-Frankivsk şi, respectiv, ale județului Suceava, şi care fac parte din patrimoniul unor muzee reprezentative din cele două regiuni menționate. Referatul nu s-a limitat doar la o prezentare seacă şi rece a asemănărilor şi a diferențelor, ci a fost însoțit de proiecția unor fotografii ale obiectelor menționate, astfel încât ascultătorul să poată aprecia interferențele motivelor reprezentate pe marea majoritate a acestor obiecte, precum şi în ce priveşte formele exponatelor prezentate.

Al treilea referat, prezentat de dl Petraşuc Roman, a fost marcat de o abordare mai ştiințifică a problemei ritualurilor de iarnă şi a colindei ucrainene de Crăciun în satul Bălcăuți, județul Suceava, realizând şi o clasificare a colindelor ucrainene vechi, cu referire la cele ce s-au păstrat până în zilele noastre şi care răsună cu ocazia sărbătorilor de iarnă în satele din Suceava cu populație preponderent ucraineană.

Şeful comitetului de organizare le-a promis participanților că referatele prezentate în cadrul conferinței vor fi strânse în volum şi vor fi publicate cu sprijinul financiar al UUR devenind astfel baza şi impulsul pentru activitatea de cercetare în acest domeniu.

Lucrările conferinței au fost rezumate de Volodymyr Antoficiuk, profesor la Universitatea „Ştefan cel Mare“ din Suceava şi la Universitatea Națională „Iuri Fedkovyci“ din Cernăuți. El a subliniat faptul că fiecare temă prezentată la sesiunile din cadrul diferitelor secțiuni, este o parte de sine stătătoare a problematicii referitoare la istoria ucrainenilor din România. Ca urmare a referatelor prezentate la conferință se pune o bază excelentă pentru rezumarea istoriei ucrainenilor din România. Este important ca astfel de activități să fie continuate, deoarece subiectele discutate la conferință acoperă diferite aspecte ale vieții ucrainenilor din România în ce priveşte obiceiurile, viața de zi cu zi, arta populară, folclorul şi literatura, create de ucrainenii din România.

Conferința s-a încheiat cu prezentarea cărților publicate de Uniunea Ucrainenilor din România în anul 2019.

În opinia mea, astfel de evenimente trebuie continuate, deoarece permit participanților să se cunoască, să interacționeze şi să împărtăşească din experiența lor, iar istoria ucrainenilor din România va fi completată cu noi lucrări interesante şi utile.

Victor HRIHORCIUC,
preşedintele filialei Iaşi a UUR

Crez

Chemare-Venerare-Transformare
O arcadă, o bărbie,
Cine ştie ce-i simțirea?
Cade o panglică, o altă filă
Cuvinte goale, versuri albe.

Indiferență-uitare-ură
Un umăr, un braț,
Cine ştie ce-i iubirea?
Se-nalță o scânteie arzând
Văzduh şi cer ilustru.

Umilință-reverență-ascultare
O inimă şi-un suflet,
Cine ştie ce-i iertarea?
Dar nemeritat, candoare.

Sara-Marta DEAC
masterandă la Facultatea de Limbi şi Literaturi Străine

Toamna, frumoasă şi darnică

Toamna este o simfonie, artă vie, în mii de culori. *Valeria Mahok*

V-aţi întrebat cum ar fi viaţa noastră fără toamne? Ce ne-am face fără armonia de culori, fără aromele vii, proaspete, mustind a belşug?

Şi poate că mă veţi acuza de subiectivism, dar mă regăsesc întru totul în cuvintele scriitoarei americane Lauren DeStefano: „Toamna a fost întotdeauna anotimpul meu preferat. Momentul în care totul se umple de ultima picătură de frumuseţe, ca şi cum natura ar fi economist din frumuseţile ei pentru momentul final“.

Anul acesta toamna s-a întrecut pe sine: blândă, înveşmântată în haine multicolore, cu soare dogoritor şi arome de fructe. Un decor de poveste care îmbie sufletul şi gândurile la o zbenguială prin frunzele istovite care păstrează captivă arşiţa verii.

Toamna, printre profesori şi elevi

Sfârşit de octombrie la Bălcăuţi... E timpul rânduit de calendar pentru a fi sărbătorită Toamna. Devenit deja tradiţie, proiectul educaţional Toamna, frumoasă şi darnică... a încercat şi anul acesta să dezvolte creativitatea elevilor, să le ofere oportunitatea de a participa la activităţi educative care vizează toate laturile educaţiei, precum şi protejarea mediului.

Proiectul, coordonat de doamnele profesor Anca Ştiubianu şi Lăcrămioara Grigorciuc, are drept scop promovarea şi încurajarea iniţiativelor de succes în rândul cadrelor didactice şi ale elevilor, crearea oportunităţii unui schimb de experienţă, valorificarea bunelor practici în cadrul procesului instructiv-educativ în vederea creşterii calităţii învăţământului preuniversitar.

Fiind un proiect derulat în cadrul Comisiei Metodice „Limbă şi comunicare“ şi valorificând potenţialul etnic al localităţii, programul artistic pregătit cu ocazia acestei activităţi a fost unul bilingv. Astfel, elevii clasei a V-a coordonaţi de doamna profesor Anca Ştiubianu au prezentat o scenetă în limba ucraineană ale cărei personaje au fost fructele şi legumele toamnei. Momentul în limba română a fost pregătit de doamna profesor Lăcrămioara Grigorciuc împreună cu elevii clasei a VI-a. Aceştia, valorificând cunoştinţele despre comunicarea verbală, nonverbală şi paraverbală, au depănat „Basmul Toamnei“ de Ionel Teodoreanu.

În acordul unor melodii autumnale şi vizionând superbele flori ale toamnei care împodobeau peretele clasei cu ajutorul videoproiectorului, copiii au degustat din bucatele ascunse în coşul Toamnei.

Într-o societate în care tinerii sunt îndemnaţi doar să butoneze şi li se prezintă permanent nonvalori ca modele de urmat în viaţă, e imperios necesar să le schimbăm modul de receptare şi apreciere a frumosului existent în natură şi în artă, astfel încât elevii să devină ei înşişi creatori şi consumatori de frumos.

Convalia HREHORCIUC

Cupa toamnei la Dărmăneşti Suceava

A devenit deja o tradiţie ca în fiecare toamnă, în şcolile gimnaziale din comuna Dărmăneşti, judeţul Suceava, să se organizeze „Cupa toamnei“ la fotbal.

Sufletul mişcării sportive este dl profesor de educaţie fizică, Vasile Constantin Lupitrec, de la Şcoala Gimnazială Măriţei, Şcoală de Centru, director coordonator dna Dana Barbir.

Întrecerea s-a desfăşurat la Baza Sportivă Dănila. Dl profesor Vasile Constantin Lupitrec a fost ajutat de următoarele cadre didactice: Orlando Gireadă, Mihaela Polec, Mihaela Onisim, Maria Zaharie. Au participat elevii şcolilor gimnaziale din Măriţei, Dărmăneşti, Dănila şi Călineşti-Enache.

În finală au ajuns echipele din Măriţei şi Dărmăneşti. După un meci aprig, scorul era 1-1, aşa că s-a trecut la lovituri de departajare, scorul fiind 3-1 în favoarea echipei din Măriţei.

Iată clasamentul: 1. Măriţei, 2. Dărmăneşti, 3. Dănila, 4. Călineşti-Enache. Sponsorii competiţiei au fost cadrele didactice.

Kolea KURELIUK

Vizită la mănăstiri

O zi plină de bucurie, de satisfacție personală, de lumină în suflet, o zi plină de recunoştință față de bunul Dumnezeu.

Sâmbătă, 2 noiembrie 2019, am rezervat-o unei frumoase excursii spirituale. Grupul vocal ucrainean „Vocile Negostinei“ din Negostina, județul Suceava, a organizat această vizită la locuri sfinte, la locuri liniştite, pline de emoții şi mulțumire, binecuvântate de Dumnezeu. Sunt multe lucruri frumoase şi demne de discutat despre țara noastră, România, care este atât de frumoasă, atât de iubită de oameni, încât nu vom putea găsi suficiente cuvinte să-i aducem laude. Dumnezeu a creat această lume cu tot ce trebuie, dar omul este dator s-o stăpânească şi s-o prețuiască.

Zi de toamnă autentică, cu toate culorile

curcubeului, minunată, splendidă, ne-a adunat dimineața, la orele 7, şi am pornit să vizităm acele locuri încărcate de multă dragoste între oameni, spre locurile care îi adună pe mulți oameni în credința ortodoxă şi nu numai. Din Negostina am pornit cu microbuzul pus la dispoziția noastră de către domnul primar al comunei Bălcăuți, Vasile Şoiman, pentru care îi suntem recunoscători şi îi mulțumim din suflet.

Ne-am propus să vizităm trei mănăstiri, dar bunul Dumnezeu ne-a înlesnit această dorință cu vizitarea a cinci mănăstiri. Prima oprire a fost la Mănăstirea Cămârzani, județul Suceava, unde am ajuns tocmai la momentul potrivit, când începea Sfânta Liturghie şi am asistat cu mult drag la slujbă. După ce am ieşit din biserică am fost opriți de către o măicuță care ne-a invitat la masă. Cu rugăciunile de binecuvântare a bucatelor de pe masă şi cu binecuvântarea preotului care a slujit la Sfânta Liturghie, mulțumiți am continuat drumul. Am păşit pe teritoriul județului Neamț, unde am ajuns la Mănăstirea Sihăstria Neamțului. Aici am vizitat chilia şi mormântul părintelui Ilie Cleopa, am intrat în bisericile de acolo, ne-am închinat, ne-am rugat la Dumnezeu pentru pace, liniște şi înțelegere între oameni, mai ales între noi ucrainenii. Nu prea departe de acest loc, la o distanță de vreo 8 km se află Mănăstirea Sihla, care, de asemenea, este o oază de liniște şi încărcătură pozitivă. De acolo am ajuns într-un alt loc minunat, şi anume la Mănăstirea Agapia, unde ne-am bucurat de tot ce am vizitat, mai ales că acolo este şi liceul care pregătește elevi pentru predarea Religiei în şcoli. Ne-am închinat, ne-am recules şi am pornit spre Mănăstirea Petru Vodă. Doamne, cât de minunat, cât de primitor, cât de frumos este şi aici! Am vizitat şi mormântul părintelui Iustin Pârvu, cel care a zidit această minunată bijuterie pe proprietatea lui şi pe care a donat-o bisericii, el fiind din localitatea Petru Vodă.

Toate locurile vizitate sunt pline de încărcătură spirituală pozitivă, pline de liniște sufletească, pline de dragoste şi iubire, unde se vorbeşte doar de Dumnezeu şi de binefacerile Lui. Cât de mult iubeşte Dumnezeu omul. Peste tot am întâlnit oameni smeriți, oameni cu sufletul curat, oameni cu frică de Dumnezeu. Peste tot, peisajul a fost divin, multe flori de toamnă, mai ales crizanteme, tufănele, bisericile împodobite cu tot ce e mai frumos, peste tot era o curățenie exemplară, chiar dacă în unele locuri au fost şi şantiere.

Ne-am întors acasă seara târziu, cu diferite suveniruri, ca să nu uităm această zi minunată.

Mulțumim bunului Dumnezeu că ne-a ajutat, ca de fiecare dată în deplasările noastre, ne-a dat speranță în mai bine şi în continuare ne vom ruga pentru sănătate. La fiecare popas am făcut fotografii în zi cu multă energie pozitivă.

Felicia GRIGORAŞ

Ucraina, tărâm de poveste

Împărtăşim toți aceleaşi valori, ne străduim să ținem aproape tot ce avem mai scump, suntem români de etnie ucraineană şi oricâți dintre noi ar încerca să-şi ascundă originile acestea şi-au pus amprenta în codul nostru genetic şi vor ieşi la iveală.

Pentru mine România e patria mea, e țara mea, îi cunosc valorile, tradițiile, locurile pline de semnificație, poeții, scriitorii şi oamenii care şi-au pus amprenta decisiv asupra destinului acestui colț de Rai, dar aş vrea să ştiu mai multe şi despre Ucraina, să-i cunosc locurile mărețe, să mă închin la mănăstirile impunătoare care ating cerul ce ne acoperă pe toți, să-i vizitez oraşele, satele şi să-i cunosc mai bine valorile.

Este o vorbă, dacă-ți doreşti ceva cu adevărat se va împlini. S-a întâmplat ca prin ochii membrilor UUR ai filialei Botoşani să păşesc pe meleaguri de poveste, pe urmele strămoşilor în perioada 10-13 octombrie 2019.

Primul popas, Hliboka, unde s-au depus flori la monumentele lui Mihai Eminescu şi Taras Şevcenko, s-a vizitat muzeul cu specific local şi unde administrația locală şi-a deschis porțile cu drag. La Oprişeni, ai noştri au vizitat cel mai mare muzeu sătesc din regiunea Cernăuți, aflat printre primele zece locații specifice din Ucraina.

Mănăstirea Bănceni este un tărâm de poveste, o locație binecuvântată, un tărâm plin de harul lui Dumnezeu. Acolo s-a văzut deschiderea spre diversitate deoarece preoții slujesc în trei limbi: ucraineană, română şi rusă. Acolo părintele Mihail Jar a făcut un colț de Rai pentru sute de copii infirmi, grav bolnavi sau abandonați de părinți. Părintele Jar, sau tata cum îi spun sute de copii, este dovadă vie că Dumnezeu face minuni. Un copil orfan de ambii părinți, sărac şi necăjit a reuşit să facă cu ajutorul lui Dumnezeu minuni, a ridicat poate cea mai frumoasă mănăstire pe care am văzut-o vreodată, ocroteşte sute de suflete şi... ne oferă o adevărată lecție de smerenie, de bunătate, de credință.

Cernăuțiul cu a sa Universitate a lăsat o imagine plină de eleganță, a sădit nostalgia în sufletele alor noştri față de vremurile trecute şi i-a pregătit pentru frumosul oraş Ternopil unde te opreşti la fiecare pas pentru a admira arhitectura locală.

Mănăstirea „Poceaivska“ este cea mai mare din Europa, un complex cu vaste locații de rugăciune unde atât enoriaşii, cât şi slujitorii simt că cerul şi pământul se unesc în rugăciune.

A treia zi a venit cu o surpriză, Lvivul ce şi-a deschis porțile cu ale sale monumente şi parcuri excepționale, cu locațiile cu specific tradițional, dar şi cu ale sale construcții moderne care amintesc că ucrainenii îşi respectă trecutul, dar prețuiesc prezentul şi se aliniază la viitor.

La întoarcere ai noştri au poposit într-o localitate în care au avut contact cu bucătăria specifică, cu obiceiuri tradiționale, cu arta încondeierii ouălor, cu arta de a opri parcă timpul în loc şi a te bucura de viață, de darurile primite în dar, de oaspeți, de gazde, de Dumnezeu.

Las imaginile să vorbească, ele vă vor transmite vibrațiile locurilor pe care strămoşii noştri le-au lăsat drept moştenire culturală, spirituală, morală.

Vă mulțumesc pentru că ne citiți, pentru că ne înțelegeți trăirile şi pentru că rezonați cu noi!

Claudia SEMCIUC

Odesa

Este capitala regiunii Odesa din Ucraina. Este portul ucrainean cel mai mare la Marea Neagră şi un centru industrial, ştiinţific, cultural, un oraş turistic. Ridicat pe locurile unei antice colonii greceşti, oraşul cosmopolit de astăzi este un amestec de cultură ucraineană, rusă şi mediteraneană. Oraşul a fost numit Odesa, după numele coloniei greceşti Odesos. Oraşul este situat într-un golf în nord-vestul Mării Negre. Odesa impresionează prin frumuseţea străzilor sale drepte, a bulevardelor şi pieţelor străjuite de arbori, prin originalitatea arhitecturii sale pitoreşti. Odesa cu un aer occidental, este reconfortantă şi în zilele călduroase datorită spaţiilor verzi şi a copacilor care-şi unesc coroanele deasupra străzilor. Odesa este un oraş cosmopolit cu o populaţie de 1.010.500. Odesa, perla litoralului ucrainean, îşi merită renumele de „oraşul în care nu te plictiseşti niciodată“, un oraş incitant, curat, cu străzi ordonate, perfect aliniate, cu pavaj perfect, străjuite de mesteceni şi umbrite de tei imenşi. Oraşul este împărţit distinct în oraşul vechi şi cel nou. Atracţia oraşului Odesa este centrul vechi. Odesa este fermecătoare prin arhitectura sa splendidă. Unele clădiri afişează un amestec de stiluri diferite şi distincte, de la arhitectura franceză la cea tipic autohtonă. Arhitectura clasică se îmbină perfect cu străzile largi, înconjurate de mult spaţiu verde, care conferă oraşului un aer de eleganţă. Arhitectura bogată, palatele şi bisericile sunt prezente la tot pasul. Străzile pavate cu piatră cubică, pieţele cu specific vechi, situate peste tot, statuile la tot pasul asigură un impact puternic asupra vizitatorului în căutarea spiritului istoric al locului.

Teatrul de Operă

Teatrul de Operă şi Treptele Potiomkin sunt cele mai renumite edificii din Odesa.

Teatrul de Operă şi Balet este cel mai vechi teatru din Odesa. Acest edificiu este cunoscut de către locuitorii oraşului ca Teatrul Academic de Operă şi Balet din Odesa. Clădirea acestui teatru este o capodoperă a arhitecturii. Această clădire a fost construită în anul 1810. Trei ani mai târziu, din cauza unei lumânări uitate aprinse, construcţia a luat foc. Imediat a început o campanie de strângere de fonduri pentru construcţia noii opere. Doi arhitecţi vienezi Ferdinand Fellner şi Hermann Helmer au început construcţia în anul 1884 şi teatrul a fost finalizat în 1884. Arhitecţii vienezi au construit această clădire după modelul Operei din Viena. Exteriorul este în formă de potcoavă. Faţada este construită în stil baroc italian, iar în holul principal putem admira busturile lui Mihail Glinka, Nicolai Gogol, Aleksandr Griboedov şi Aleksandr Puşkin. Sala mare este modelată în stil Ludovic al XVI-lea, şi este bogat decorată cu figurine stucco aurite, modele şi tot felul de inscripţii. Are un foaier cu 24 de ieşiri, pentru a evita tragedia în caz de incendiu. Unicitatea Operei este acustica. O şoaptă poate fi auzită bine în sală din orice parte a sălii, care are 1636 de locuri. Acest teatru are şi o sală mică de spectacole la fel de frumos decorată ca cea mare. Pe scena acestui teatru au fost Ceaikovski, Rahmaninov, Enrico Caruso, Feodor Chalapin, au dansat Anna Pavlovna şi Isador Duncan.

Treptele Potiomkin – cel mai semnificativ simbol al oraşului au fost construite în 1837. Scările la început au numărat 200 de trepte,

Treptele Potiomkin

în prezent rămânând doar 192, datorită unor lucrări efectuate în port. Scara Patiomkin este una dintre cele mai frumoase din Europa. A fost construită după planurile arhitectului italian Boffo, fiind darul contelui Mihail S. Voronţov pentru soţia sa Elisabeta. Scara este unul dintre simbolurile Odesei. Scările sunt construite în aşa fel, încât îţi dau o iluzie optică incredibilă. Dacă te uiţi de sus în jos nu poţi vedea decât ce e în jur, scările devin aproape imperceptibile. De o parte şi de alta sunt parapeţi, care par a fi paraleli. Lungimea treptei de sus este de 12,5 m iar a ultimei de jos este de 21,6 m.

Lângă Scările Potiomkin se află Aleea Voronţov. Aceasta este aleea preferată de promenadă. Este încadrată de o parte de priveliştea Mării Negre, iar de cealaltă de clădiri vechi: hoteluri, foste palate şi reşedinţe de nobili. Noaptea aleea se luminează în diferite culori. La capătul estic al aleii se află vechiul palat regal, Voronţov. Palatul Voronţov cu coloane greceşti ce oferă o frumoasă privelişte asupra golfului. Construit la începutul secolului al XIX-lea, palatul cu faţade unice, decorate cu coloane şi colonade, a aparţinut contelui Voronţov, fost guvernator general al Basarabiei şi vicerege a Novorusiei, între anii 1824-1844.

Palatul Voronţov

Lângă Palatul Voronţov se află Palatul Tinerilor Căsătoriţi. În ziua căsătoriei tineri vin aici şi sigilează dragostea lor printr-un lacăt închis pentru totdeauna pe una dintre laturile podului, şi apoi pierd, simbolic, toate cheile lacătului în mare. În această zonă se află bulevardul Prymorskyi care este o promenadă umbroasă, foarte plăcută, ce se întinde de-a lungul ţărmului. Este, cred, cea mai frumoasă parte a Odesei, cu edificii deosebite, cu arbori bătrâni şi multe flori, cu bănci pentru recreere în susurul valurilor.

(Continuare în numărul următor)

Virgil RIŢCO

Vizită la sediul UUR Timiş

Mă numesc Benzar Cornelia, sunt de naţionalitate ucraineană şi sunt mândră să recunosc acest lucru. Am absolvit Facultatea de Management în Producţie şi Transporturi, specializarea Inginerie Economică Industrială la Universitatea Politehnică dinTimişoara, în anul 2017, după care am urmat studiile de master la Facultatea de Mecanică, specializarea Ingineria relaţiilor de muncă în sănătate, securitate în muncă, absolvindu-le anul acesta.

Locuiesc în Timişoara din anul 2010 şi am prins drag de acest oraş unde mă simt ca acasă. Crescută într-o localitate mare de ucraineni, în Poienile de sub Munte, judeţul Maramureş, în 22 octombrie am decis să vin să vizitez Casa de Cultură a Ucrainenilor din judeţul Timiş. În drum spre Casa de Cultură a Ucrainenilor am observat o biserică în construcţie. Ce mi-a atras atenţia a fost designul şi culorile alese pentru turla bisericii: acel verde turcoaz şi auriu. Am înţeles că e Biserica ortodoxă a ucrainenilor ceea ce m-a bucurat şi mai mult, realizând că suntem un număr destul de mare de ucraineni în Timişoara.

Intrând în Casa de Cultură a Ucrainenilor mi-a atras atenţia sala de spectacol, unde s-a ţinut Conferinţa judeţeană a UUR Timiş la 11 octombrie 2019. Sala de spectacol are şi ea aer ucrainean, prin culorile alese, albastru şi galben ale drapelului Ucrainei. Mă duce cu gândul la Festivalul colindelor, obiceiurilor si datinilor, că tot urmează Crăciunul, când corul este îmbrăcat în portul popular, iar oamenii din sală aşteaptă cu entuziasm şi în linişte să înceapă spectacolul. Recunosc, m-am lăsat purtată de imaginaţie, dar peste puţin timp vine Crăcinul şi mi-am permis să închid ochii preţ de câteva minute şi să-mi imaginez corul, o armonie a vocilor cântând colinde.

În Casa de Cultură am fost întâmpinată de domnul preşedinte al filialei Timiş a UUR, Hleba Gheorghe, şi de doamna secretară, oameni care m-au primit cu caldură şi respect. Domnul Hleba Gheorghe mi-a vorbit despre ucrainenii din judeţul Timiş, despre familia aceasta a ucrainenilor din Ştiuca, Pietroasa, Darova, Dragomireşti, precum şi din alte localităţi.

Casa de Cultură a Ucrainenilor este compusă din sală de spectacol, biroul parlamentar, biroul preşedintelui, două vestiare, două camere şi bibliotecă. Plimbându-mă prin clădire, am observat că de

fapt şi ea are culorile drapelului Ucrainei. Ştii sigur că eşti pe teritoriul ucrainenilor. Despre ucraineni pot să spun că sunt oameni plini de viaţă, oameni ospitalieri, oameni cu bun simţ, educaţi şi calzi. Aşa i-am simţit şi pe domnul preşedinte şi doamna secretară, fără nici o exagerare.

În încheiere vreau să spun că toate lucrurile se întâmplă cu un scop, nu întâmplător. Mă bucur că am aflat de Casa de Cultură a Ucrainenilor din Timişoara, de amabilitatea şi căldura cu care sunt primiţi aici cei ce o vizitează de către domnul Gheorghe Hleba şi de doamna secretară.

Cornelia BENZAR

Mihai Traista, poetul dorului de toate

Mihai Traista (Mychailo Traista/ Mihai Hafia Traista) (n.1965, Rona de Sus), fiu al străvechiului Maramureş, este un scriitor de anvergură (cu 25 de cărţi publicate!), în cele trei genuri literarea firmându-se ca poet, prozator şi dramaturg, dar şi ca jurnalist, redactor-întemeietor al revistei de cultură universală („Mantaua lui Gogol“, 2010), redactor al revistei scriitorilor ucraineni „Naş holos“, dar şi al revistei scriitorilor români „Rotonda valahă“, publicist şi autor-documentarist al unor articole de istorie şi critică literară, traducător, umorist şi folclorist, ca depozitar al paremiologiei populare în propria-i operă – asemenea lui Ion Creangă al nostru – şi chiar un talentat grafician şi caricaturist, care ilustrează cu talent propriile cărţi şi publicaţii la care colaborează. Este dublu licenţat al facultăţilor de jurnalistică şi filosofie, precum şi de filologie ucraineană, cu master în „Strategii de comunicare interculturală“ şi-n prezent doctorand al Universităţii din Bucureşti, scriitor ucrainean şi român, membru al Uniunii Scriitorilor din România, precum şi a celei din Ucraina, un activist remarcabil, neobosit şi animator al culturii ucrainene şi a celei româneşti, remarcându-se şi-n teatru, ca laureat al unor premii naţionale şi internaţionale, cu un curriculum vitae excellent al unui adevărat spirit universalist.

Ca scriitor se adresează tuturor vârstelor – copii, tineri şi adulţi, printre care se consideră un mare preţuitor al vârstnicilor depozitari ai experienţei şi culturii ancestrale, ce stau la baza a tot ce avem noi azi ca oameni, în special a codului moral şi a celui de conduită religioasă de care ne aminteşte în permanenţă eroul său din Ţara lui Păcală şi Tândală – Michal Firceak, un slav hâtru înrudit după nume şi cu alţi minoritari, căci a convieţuit cu aceştia sute de ani în pace şi prietenie iubindu-şi mereu aproapele. Desigur, frăţietatea dintre oameni, umorul, delicateţea, vorbe dulci şi amare sunt liantul scrierilor sale, din care nu lipsesc uneori şi expresii uşor bolovănoase, ţărăneşti, căci aşa era truditorul gliei de altădată şi părintele nostru dintotdeauna – ţăranul, talpa ţării, vorba marelui Arghezi, care mărturisea că „Din bube, mucegaiuri şi noroi, iscat-am frumuseţi şi lucruri noi“. Aşadar, majoritatea operei sale e scrisă în limba ucraineană din care amintim „Simfonia ierburilor de mătase“, debut (2001), „Dimineţi de călin“ (2004), proză pentru copii, „Suflet de huţul“ (2008), monografie huţulă în povestiri şi nuvele, „Să nu crezi ochilor“, proză umoristică (2009), „Puntea“ (2010), proză scurtă, „Femei cinstite“ (2013), povestiri umoristice, „Omul de dincolo“, „Necunoscuta în rochie mov“ (2013), nuvele cinematografice, „Castelul din Rona Szek“ (2013) – roman, „Trei logodnici pentru Amaltheia“ (2013), „Citirea lui Stepanko“ (2015), „Între dragoste şi moarte“ (2016), „Cinstea hoţilor de cai“ (2017), în limba ucrai - neană, „Aproapelui cu ură“, nuvele şi povestiri, (2014), „Poezii“ (2017) şi „Ibovnice cu ochi de Maramureş“ (2014), „Trei logodnici pentru Amaltheia“ (2014), „Teatru“ (2016), proză, poezie şi teatru în limba română etc.

Din bogata sa operă se disting îndeosebi două daruri fundamentale, a marelui liric şi povestitor, dar şi al treilea har, de un veritabil dramaturg, al cărui succes în teatrul contemporan se anunţă a fi de răsunet pentru publicul receptor prin ineditul lumii tradiţionale maramureşene europenizate, liberalizate... moralmente deplasate, ca mai toţi ceilalţi români, cărora le-a plăcut să devină subiecte de comedie prin abandonarea valorilor în favoarea nonvalorilor, şi mai grav, deturnarea vieţii în zona plăcerilor ieftine, a pustietăţii du - hovniceşti, pe care, după modelul lui „nenea Iancu“, şi Mihai Traista caută să vindece cu unicul antidot – râsul, singurul ce „biciuieşte pe ticăloşi“ şi adună lumea... ca la comedie, căci autorul nostru este un comediograf înnăscut.

E greu de crezut că Mihai Traista scriind poe - zie la debut, apoi sporadic prin presa de limba ucraineană, va reveni la aceasta cu succes, dar în limba română, cum demonstrează volumul recent de „Poezii“ Bucureşti 2017 – apud Mihai Hafia Traista, prin care – subliniază Constanţa Buzea „tristeţea poeţilor tradiţionalişti păstrători ai unei blândeţi şi nostalgii“ s-ar putea pe mulţi să-i readucă la matcă pentru farmecul echilibrului estetic, şi are mare dreptate căci scriitorul nostru îşi face loc şi-n literatura română la modul magistral cu cantilene nichităstănesciene, cu iz stelar şi eminescian, în acelaşi timp: „Noapte albastră, noapte albastră,/ lună – pasăre măiastră…/Stele – iele călătoare/se adapă din izvoare/ de ape reci, de ape dulci,/ înoptând prin cuib de cuci.// Lună – seceră îndoită/ şi cu aur poleită,/ţinând stelele de mână/ cobora ceru-n fântână./Sta în apă să se-înnece/ luna – coarne de berbece (vezi „Balada lunii“, p.46), sau cu motive nostalgice şi dureroase labişiene, fie pillatiene: „La casa amintirii, cu prispa albastră,/păianjenii ţesură dantelă la fereastră./Şi poarta şi fântâna de-o veşnicie tac,/de mult nu mai miroase, a cozonaci cu mac./Cum mirosea odată de Ziua Crucii,/tot aşteptând cocorii, îmbătrâniră nucii“, ce ne oferă spre delectare tropi, poate, unici din ţinutul familiei, moşilor şi strămoşilor, al prietenilor, deci al „Traistariei“, identificat de Silvia Zabarcencu, parte integrantă a străvechiului Maramureş, neamul moroşenilor, artişti din tată-n fiu, cu istorie plină de jertfe, dar şi măreţie a descălecătorilor Dragoş şi Bogdan, întemeietorilor Moldovei şi a glorioasei dinastii lui Ştefan cel Mare, cu coordonate istorice şi geografice – terestre şi cosmice de Dumnezeu hărăzite nouă spre vieţuire paşnică cu toate naţionalităţile sub cerul românesc, demonstrându-ni-se că istoria naşte oameni, iar oamenii clădesc măreţia ei prin dragoste şi devotament patriotic: „Fără Tisa n-ar fi margine de ţară,/Fără Iza chiar ar fi prăpăd./Nu se poate fără Ronişoară,/fără Sighet nu se poate nici atât.//Nu se putea fără Vişeu şi Mara,/nici fără porţi cioplite de stejari./Aici ţăranu-şi poartă-n suflet ţara,/iar ţara-i poartă-n suflet pe ţărani. („Imn pentru Maramureş“, p.21). Stăpânit de dor de Maramureş, de popor şi de ţară poetul dedică ţinutului său drag cântece de dor şi imnuri nemuritoare, de patriotism fierbinte faţă de neamul geto-dac şi românesc – glorios, asemenea istoriei sale de veacuri: „Martirul meu Ardeal cel tras pe roată,/Ardealul meu Central şi Apusean,/pe sub goruni adună-i laolaltă:/pe Avram, pe Horia, Cloşca şi Crişan./…/Ardealul meu-provincie română,/Ardealul meu valah şi transilvan/când plec din tine nu mi-e la-ndemână/mă simt străin şi singur şi orfan“ („Cântec pentru sănătatea Ardealului“, p.27). Ar merita să zăbovim un pic asupra filosofiei drumului la M. Traista, care stă sub semnul criptic al lui Emil Brumaru, ce oferă o imagine înceţoşată ideii drumului iniţiatic: „De-aici pân' la infinit,/Drum topit în colb clocit“, ce nu ţine doar strict de experienţa vieţii şi de înţelepciunea noastră, şi nu ţine de un impediment temporar, ci ţine nu numai de capacitatea noastră, ci, mai ales de soartă, de suferinţă cumplită, de mizeria socială şi morală, şi-n final, de voia Bunului Dumnezeu. În acest sens, ne atrag atenţia unele „Fragmente de drum“ ale poetului, din care spicuiesc câteva idei de neuitat culese din înţelepciunea populară: „prispa părintească“, feritul de „blestemul vreunei mame“ şi „a lacrimilor străine“, pilda „întoarcerii fiilor rătăcitori“ la Tatăl! (p.53). Merită să facem cunoştinţă măcar tangenţial cu polivalenţa motivului iniţiatic al drumului, care la noi în România a ajuns să ne ducă tinerii nicăieri, cum ne mărtu - riseşte epistola – lamento, dintr-un spaţiu european, scrisă poate pe genunchi către măicuţă, într-o gară, de noapte târzie şi rece: „Măicuţă dragă, dintr-o gară-ţi scriu/şi nici nu ştiu un tren de pleacă,/…//Bagaje nu am multe, toate într-o geantă încap,/de milă lumea-mi plânge precum c-aş fi sărac. Dar eu-s bogat, măicuţă, atâta de bogat…/am Biblia, Cobzarul şi cămaşa de bumbac“ (vezi „Monologul fiului călător“, p.62). Dacă-ntr-o lume nedreaptă, de consumerism înţelepciunea e-o singură avere de care nimeni nu are nevoie la noi, atunci existenţa devine deprimant-ostenitoare, fără ţintă, de un dramatism feroce, fără bucurii, în direcţia ei spre asfinţit: „Ce sfântă-i ţărâna, ce te-a-nţărânat,/mamă plecată în zori spre asfinţit,/de-atâta povară cât am de purtat,/înainte de vreme mă simt ostenit// Pe drumul de mâine ce duce spre ieri,/beau doar tristeţe, de dor mă înfrupt,/mereu pretutindeni, mereu nicăieri,/mama, ogoaie-mi durerea de lut“ (vezi „Mamă de iarbă şi lut“, p.80). Dureros e rechizitoriul acesta existenţial, cu motiv eminescian (O mamă, dulce mamă!), când fiul ostenit de pustiul vieţii îşi rezervă locul în lut! Şi nu e vorba doar de o dramă generată de condiţiile interne, căci trăim acut drama globalizării şi a dezrădăcinării totale – a depersonalizării, a disperării pentru pierderea identităţii „Nu am puşcă şi nici cal,/nu am cântec, nici caval,/nici fântână, nici ulcior,/nu am lacrimă, nici dor.//Sunt pe drum de când mă ştiu,/nu am leagăn nici sicriu,/n-am pădure, nici topor/şi nici pâine în cuptor.//…/nici nu urc, nici nu cobor,/nu am punte, nici izvor.//…//nu am moarte şi nici stea/şi mă cheamă cine vrea („Balada neaverii“, p.71). Un pastel de toamnă, pe cât de frumos, pe-atât de trist deplânge aceeaşi stare existenţială dezolantă „Hai şi iarăşi hai, pe o gură de rai/pe un picior de plai – toamnă cu alai./Dui şi iarăşi dui, toamnă peste grui,/suflete hai-hui, eşti al nimănui („Cântec de toamnă“, p.76). Poetul Mihai Traista e poetul cu „Dor de toate“ (p.102), dar emblema sa definitorie sunt durerea şi tristeţea din cauza realităţii dure în care trăim. Poetul însuşi – un globalist sentimental, bolnav de Caragiale, ce „simte enorm şi vede monstrous“ sintetizează esenţa vieţii efemere prin metafora dezolantă „Actor în drama frunzelor“ (un capitol întreg!), viaţa fiind „Un cântec de verde“ iluzoriu, o goană pustie: „Spre tine mă rup ca mărul din ram,/Alerg înspre tine ca un murg fără ham,/dinspre tine spre mine doar verde ceresc,/dinspre mine spre tine doar eu mă şerpesc.//Aşteaptă-mă, te rog, o clipă/Aşteaptă-mă…/Aşteaptă-mă../…//Aşteaptă-mă, te rog, un pas, un sărut, un dor,/cât mă fac înspre verde să mor “ (Cântec de verde, p.130), cu intuiţie poetică extraordinară conchide că asemenea lui Nichita al nostru, că acolo, unde începe pofta de verde“, aşteaptă sfârşitul. Poezia lui Traista închide în ea o muzică tristă, infinită ca răbdarea răbdărilor vieţii la care invită poetul:„ Mai rabdă-mă, viaţă, un soare, o zare, o mare… / Mai rabdă-mă, viaţă, o răbdare.//Mai rabdă-mă, viaţă, un infinit/Cât să aţipesc pe un tăiş de coasă gârbovit. //Mai rabdă-mă viaţă, o viaţă... (Am aţipit pe un tăiş de coasă…, p.128). Cu muza poeziei şi a muzicii în suflet, un adevărat simbolist, de tipul lui Rimbaud „reîntors“ la vraja poeziei, Traista se înalţă impresionant stârnind minuni cu verbul nostru de toate zilele, ca un copil al poeziei eterne, ce mai dăruieşte azi starea de beatitudine poetică, cu un limbaj simplu, dar şi abstractizat, plasticizat şi muzicalizat pe calea imaginilor senzorial-auditive şi plastic-muzicale, a virtuţilor lingvistice izvorâte din repetiţii, aliteraţii, asonanţe şi ritmică incantatorie, ca marea poezie.

Poeziei reflexive, grave poetul alătură pentru prima data la noi poezie creştină, didactic-moralizatoare prelucrând câteva pilde biblice întru formarea bunului creştin, dar buna intenţie e umbrită de inconsecvenţa mesajelor şi limbajul „fitoterapeutic“ ce umbresc sensurile majore.

(Continuare în pagina a 15-a)

Ioan CHIDEŞCIUC

Mihai Traista, poetul dorului de toate

(Urmare din pagina a 14-a)

Şi strofele vesele, distractive de tipul hazului de necaz sau al umorului aparent gratuit sunt plăcute cititorului avid de amuzament, cum e dedicaţia antibăsesciană: „Un cățel cu părul creț/…/În audiență la primar/ – Ce aveți dom' cu noi,/cu viața noastră de câine//noi umblăm flămânzi şi goi,/trăind de azi pe mâine./…//Primarul spuse apăsat/ - Să ştiți, eu nu-s de vină…/cât am putut, eu v-am tăiat/Frunze pentru cină!... Morala precizează că de „ucizi câinii la grămadă“ unde mai găseşti covrigi“ în coadă? (Viață de câine, Lui Băsescu, p.226). Umorul elegant, sănătos, chiar țepos este estetic, dar lubricul şi la acest capitol trebuie evitat ca fapt literar.

Poezia lui M.Traista abordează teme şi motive variate – motivul iubirii de patrie şi-al dezrădăcinări (Versuri pentru Maramureş), motivul copilăriei şi-al drumului/ inițiatic (Versuri pentru Maramureş, Bolnav de drum), al vieții şi morții („Actor în drama frunzelor“), motivul dorului („Versuri pentru Maramureş“), motivul iubirii şi noniubirii (No love), motivul creştin (Versuri creştine), motivul… „râsu-plânsului“ („Versuri vesele“, Parodii de Lucian Perța)“ etc., iar formal aceasta adoptă o diversitate de stiluri – direct-indirect, umoristic – autoironic – ironic, comic-satiric-sarcastic, oral-epistolar, narativ-descriptiv-simbolic etc., revărsându-se cu predilecție prin cântece de dor, imnuri, meditații, balade, pasteluri, satiră, parodie şi altele, luând cursul versului tradițional – clasic şi al celui modern, cu versul alb în care cititorul descoperă uneori adevărate capodopere poetice.

Merită spre final să revin asupra poeziei „Eu sunt poetul“, un crez poetic ce defineşte spiritul laborios, superactiv al poetului cu „Dor de toate“ – de toate minunile vieții (mai ales de iubire „De dorul tău, iubito, mor/în dorul dorului de dor/precum cocorul călător/de dorul tău m-aş face dor“…dar şi de creație!), căci dorul e atotcuprinzător ca un foc ce arde în spirite neliniştite măcinate de fiorul creatiei adevărate, spirite care ştiu că pe lângă talent mai trebuie de perseverat prin trudă continuă, conform spuselor marelui Arghezi, fiindcă poezia e o artă a „cuvintelor potrivite“ cu migală „Eu sunt poetul ce ştie să aştepte/Când muza mă-nşală cu alți trubaduri/Şi timpu-mi recită poeme din plete /Din sute şi sute de guri“ Şi fiindcă viața nu poate fi numai roz nici creația literară – numai lied, căci toate se modelează până la urmă prin suferință, atunci şi poetul Mihai Hafia Traista îşi coase „la rever“ alături de bucurie şi inexorabilul sorții umane – durerea şi tristețea: „Eu sunt poetul ce-şi poartă durerea,/ca pe-o floare de mai la rever/tristețea şi dorul mi-e toată averea/ce altceva aş putea să mai cer?“ Într-adevăr – mai nimic, cât timp poetul, care a intrat cu dreptul în viață şi-n literatură e poetul care receptează realitatea cu toate simțurile fără a se sustrage de la necazuri sau bucurii nici de la dreptul fundamental al omului de a visa şi chiar „mai crede şi-n vise“, glăsuieşte acelaşi crez poetic al poetului responsabil şi visător, mai bine zis al Poetului „dorului de dor/... de toate ale vieții, ca să trăieşti pe deplin.

Poezia dlui Mihai Traista pendulează între tradițional şi modern oferind cititorului lecturi de bun augur în literatura română.

25 octombrie, zi de sărbătoare a Armatei Române

În fiecare an, la 25 octombrie, se sărbătoreşte Ziua Armatei Române. Această zi a fost instituită de Guvernul României prin Decretul nr. 38 din 1 octombrie 1959.

În toate sondajele efectuate privind încrederea cetățenilor români în diverse instituții (de stat, sociale, biserică şi politice), armata română s-a situat pe primul loc, urmată de biserică. Această încredere se datorează faptului că armata română, care reprezintă brațul înarmat al poporului român, a apărat în clipele de cumpănă ale României cu prețul vieții militarilor, ființa națională a poporului, respectiv a României, ca stat independent şi suveran pe destinele sale.

Ziua Armatei Române a fost sărbătorită prin manifestări organizate în principalele garnizoane, în țările în care România are acreditați militari în bazele de operații unde sunt dislocați militari români.

Astfel, în Bucureşti, în Parcul Carol I, s-a desfăşurat o comemorare militară şi religioasă la Mormântul Ostaşului Necunoscut care a constat în depunerea coroanelor de flori, schimbarea gărzii, decorarea drapelului de luptă al Comandamentului Forțelor Întrunite „General Ioan Emanoil Florescu“ şi depunerea jurământului militar de către studenți şi elevi ai instituțiilor militare.

După sosirea preşedintelui României, Klaus Iohannis, s-a intonat Imnul de Stat al României, cântat de soprana Carla Olteanu, solista Ansamblului Artistic al Armatei.

Apoi preşedintele României Klaus Iohannis a decorat drapelul de luptă al Comandamentului Forțelor Întrunite „General Ioan Emanoil Florescu“ cu Ordinul „Virtutea Militară“ în Grad de Cavaler cu însemnul de pace.

A urmat depunerea jurământului față de patrie şi poporul român de către studenții şi elevii din anul I de la Academia Tehnică Militară Ferdinand I, Universitatea Națională de Apărare Carol I, Institutul Medico-Militar şi Centrul de Instruire pentru Muzică Militară.

După depunerea jurământului militar au defilat prin fața tribunei unde erau prezenți preşedintele României, Klaus Iohannis, şeful Marelui Stat Major al Ministerului Apărării Naționale, generalul Nicolae Ciucă, generali, ofițeri şi veterani de război, Detaşamentul Comandamentului Forțelor Întrunite „General Ioan Emanoil Florescu“, comandat de contraamiralul de flotilă Vicențiu Cătuneanu, detaşamentul studenților şi elevilor militari din garnizoana Bucureşti, comandat de generalul de brigadă Constantin Vizitiu, comandantul Academiei Tehnico-Militare Ferdinand I.

Semnificația acestei manifestări este cu atât mai importantă, cu cât anul acesta se împlinesc 15 ani de la aderarea României la NATO, perioadă în care militarii români au participat activ în teatrele de operații militare în afara teritoriului național, alături de aliați, riscându-şi viața în unele misiuni, în numele angajamentelor luate de România ca membru al Alianței Nord Atlantice. La ceremonie au participat, în afară de cadrele militare, un număr impresionant de civili.

O deosebită atenție s-a acordat de către organizatorii ceremoniei unui grup de veterani de război, cărora din cauza vârstei înaintate li s-a oferit un loc de cinste pe scaune situate în primul rând al tribunei.

Ceremonia de la Monumentul Eroilor Patriei aflat în fața Universității Naționale de Apărare Carol I s-a desfăşurat în prezența cadrelor militare active, de rezervă şi retragere, a veteranilor de război şi a publicului civil, ceremonia de cinstire a militarilor căzuți în diverse bătălii pentru apărarea țării. După intonarea Imnului de Stat al României un sobor de preoți a oficiat o slujbă religioasă dedicată militarilor care şi-au sacrificat viața în cele două războaie mondiale şi pe teatrele de operații în afara teritoriului național.

A urmat depunerea coroanelor de flori din partea Preşedinției Republicii, Ministerului Apărării Naționale, a militarilor rezervişti şi retragere, precum şi a veteranilor de război.

Am avut onoarea să fac parte din grupul veteranilor de război care a depus coroane de flori la monumentul Eroilor Patriei.

În final, compania de la regimentul 30 de gardă „Mihai Viteazul“ din Bucureşti a defilat prin fața celor prezenți în tribună, fiind acompaniată de fanfara Ministerului Apărării Naționale.

Mihai POCORSCHI,
general rtr.

Târnosirea bisericii din Dărmăneşti 2

A sosit şi ziua mult aşteptată de toţi credincioşii din satul Dărmăneşti, judeţul Suceava, iar noua biserică a fost pregătită de târnosire, adică de sfinţire.

Preotul paroh al bisericii din Dărmăneşti 2, zona Kilebancina, Mihai Cobziuc, a scris pe invitaţie următoarele cuvinte pline de emoţie: „Cu vrerea Tatălui, cu ajutorul Fiului şi cu săvârşirea Sfântului Duh, Amin. Noi, robii lui Hristos, preoţi, enoriaşi şi ctitori ai locaşului cu hramurile

Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul şi Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavriil, zidit în zilele Înaltpreasfinţitului Părinte Pimen, arhiepiscop al Sucevei şi Rădăuţilor, în anul mântuirii 2019, pre voi, părinţi aleşi de Dumnezeu, preoţi şi slujitori şi pre voi pre toţi mireni şi dregători, câţi sunteţi dintre creştinii temători de Dumnezeu, fie bărbaţi, fie femei, cu aleasă preţuire vă invităm în ziua de 13 octombrie 2019, la Slujba de târnosire a bisericii noastre.

Rânduiala are să fie după cum vă arătăm mai jos: Duminică,13 octombrie 2019, ora 8 – sfinţirea apei; 8,45 – întâmpinarea Arhiereului; 9,00 – Slujba de sfinţire; 10 – Sfânta Liturghie; 12,30 – Agapă frăţească de mulţumire. Să primească Dumnezeu, după milostivirea Sa, truda noastră şi a voastră şi să înfloriţi în ceruri precum crinul, în veci. În numele Consiliului Parohial, pr. paroh Mihai Cobziuc“.

Zi de toamnă minunată, cu soare cald care şi-a trimis razele peste satul în care s-a ridicat, cu ajutorul credincioşilor, o nouă biserică, unde au fost aşteptaţi credincioşii din sat şi din împrejurimi.

Biserica nouă din satul Dărmăneşti 2 Kilebancina (în sat se mai află o biserică foarte veche de aproape 350 de ani) este amplasată la o răscruce de drumuri, unde se întâlneşte şoseaua europeană ce duce la Cernăuţi – Ucraina, cu drumul judeţean Suceava – Siret. Locul acesta a fost foarte bine ales, deoarece pe aici este o circulaţie foarte mare, pe unde trec tot felul de maşini, este o circulaţie internaţională. Această biserică va fi de acum un punct de atracţie al turiştilor care vor trece prin zonă, va fi un punct de întâlnire al multor naţii deoarece în afară de români, pe aici trec mulţi ucraineni, ruşi, polonezi, turci, bulgari şi de alte naţionalităţi. Biserica va fi un punct de închinare al creştinilor ortodocşi.

În ziua de 13 octombrie 2019, s-a săvârşit târnosirea bisericii cu un sobor de 33 de preoţi (exact câţi ani avea şi Domnul nostru Isus Hristos când a fost răstignit pe cruce), în frunte cu Înalt Preasfinţitul Pimen, arhiepiscop al Sucevei şi Rădăuţilor. O mare de oameni creştini au asistat la această mare sărbătoare. Mai întâi a fost sfinţită apa, apoi rânduiala sfinţirii bisericii. De asemenea, a fost sfinţită şi Troiţa, care este amplasată în faţa bisericii. Răspunsurile de la Sfânta Liturghie au fost date de către corul bărbătesc al bisericii din satul Salcea, judeţul Suceava, iar la sfârşit s-a interpretat cântecul bisericesc ucrainean „Pentru tot îţi mulţumesc“ de către grupul vocal ucrainean „Vocile Negostinei“ care au răspuns cu mare plăcere invitaţiei părintelui Mihai Cobziuc. În satul Dărmăneşti se vorbeşte şi limba ucraineană, de aceea uneori la slujbă se mai aude şi câte puţin în limba maternă, că doar părintele paroh a studiat teologia la Kiev – Ucraina. Cuvântul de învăţătură a fost rostit de către Î.P. Pimen, care printre altele a dat şi exemple concrete de credincioşi ai comunei Dărmăneşti, în care se găsesc foarte buni meşteri constructori. De asemenea, au fost înmânate câteva Diplome de Vrednicie unor credincioşi care au contribuit la această mare şi frumoasă lucrare. Au primit aceste diplome doamna prefect al judeţului Suceava, Mirela Adomnicăi, domnul primar al comunei, Dan Chidoveţ, preşedintele UUR – Suceava, prof. Ilie Sauciuc, primul preot care a început lucrarea acum 16 ani, dar care este plecat undeva în străinătate, însă a primit-o tatăl său, unii credincioşi care s-au dovedit vrednici de această recunoştinţă, iar printre ei se află şi unchiul meu Vasile Conişceac de 90 ani, despre care am scris în numărul trecut al ziarului „Curierul ucrainean“ şi care acum încă mai slujeşte ca dascăl la această biserică.

Toţi credincioşii au fost invitaţi la o agapă frăţească, unde s-au servit în special sarmale bucovinene. O zi plină de încărcătură spirituală, o zi de neuitat, cu oameni frumoşi, plini de speranţă în bunul Dumnezeu, majoritatea purtând costumul popular tradiţional. Biserica mai are nevoie de unele lucrări interioare, mai are nevoie de unele obiecte bisericeşti, mai ales de icoane, dar cea mai importantă lucrare este pictura interioară. Tot cu ajutorul credincioşilor, cât şi al unor sponsori va fi efectuată şi această lucrare, ca Mireasa lui Hristos să fie frumos împodobită, pentru că aşa este denumită oricare biserică.

Printre multe alte bucurii ale unei astfel de zile a fost şi faptul că toţi

credincioşii, bărbaţi, şi femei, au putut să intre în Sfântul Altar să se închine, să sărute Sfânta Masă, Sfânta Cruce şi Sfânta Evanghelie. Sunt rare astfel de momente şi pline de emoţii.

Totul a fost la înălţime şi peste aşteptări, iar acestea sunt minuni ce le creează oamenii doar cu ajutorul lui Dumnezeu.

O zi minunată, plină de credinţă şi speranţă, iar părintelui Mihai Cobziuc, bunul Dumnezeu să-i dăruiască înţelepciune şi s-o cârmuiască cu evlavie, răbdare şi să fie binecuvântat. Doamne ajută!

Felicia GRIGORAŞ

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile *Curierului ucrainean* revine în exclusivitate autorilor. Redacţia nu-şi asumă obligaţiile legate de conţinutul materialelor şi nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

Strada Radu Popescu, nr. 15, sector 1, Bucureşti
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737
E-mail:
curierul.ucrainean@gmail.com

Redactor-şef:
Ion Robciuc

Redactor:
Ştefania Pietreanu

Tiparul executat la Tipografia „RCR PRINT“
ISSN 1223-5210